

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zematvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvaraka ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem črk. zavodu: Ljubljana
št. 11.848 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 8. marca.

Marčno zasedanje Zveze narodov in Zveznega sveta je ne samo z ozirom na društvena pravila izredno, temveč se tudi sicer vrši pod neobičajnimi okolščinami. Na dnevnem redu je med drugim sprejem Nemčije v ženevsko meddržavno organizacijo in v njen ožji odbor, dogodek, ki je po versajski mirovni konferenci najbrž najodločilnejša pomena v evropski povojni politiki. Nemčiji se s tem činom ne samo odprajo vrata v velepomembno ženevsko institucijo, z njim se ne briše samo grenki spomin na sovraštvo svetovne vojne in se vrača Nemčija v koncert evropskih držav. Politični akt, rad kategera se je sestalo izredno zborovanje v Ženevi, pomeni dejansko povratek Nemčije med ravnopravne velesile sveta.

Današnje zasedanje Zveze narodov je logična posledica in edini res pozitivni, otipljivi sad konference v Locarnu. Vsi državni, ki so se udeležili divnih dni na obalah Laga Maggiore, so dospeli zdaj tudi na breg Lemanskega jezera, da prisostvujejo zaključni svečanosti »političnega locarnskega duha«.

Vsi so prišli, le njega ni, njega, Aristida Brianda, ki je največji pripomočnik, da je prišlo do locarnskih pogodb in do marčnega izrednega zasedanja Zveze narodov. Briand, ki je ne-le glavna osebnost v evropski politiki zadnjega leta, ampak tudi eden najmarkantnejših državnikov sedanje dobe, je prišel v Ženevo samo na nedeljsko predposvetovanje, nakar se je takoj vrnil v Pariz, prepustivši zastopstvo francoske republike socialdemokratskemu poslancu Paul-Boncourju in načelniku radikalne levice poslancu Louchetju, ki je prav popularna oseba v palači Zveze narodov in v »reformacijski dvorani« zraven hotela »Victoria« v Ženevi, čigar avtoriteta pa je tokrat temeljito okrnjena in oškodovana, saj je Louchet odšel izmed številnih finančnih ministrov, ki so bili zadnja leta križani v francoskem parlamentu. Če je Francija, ki je ne-le ena glavnih sil sveta, ampak tudi ona država, katere mnenje je posebno v sedanjem trenutku odločilno za važnosti, zastopana v Ženevi samo s svojo socialistično opozicijo in z enim izmed mnogoterih poraženih finančnih ministrov, je to gotovo tudi nenavaden, izredni prizor.

Prav ima pariški »Temps«, ko smatra, da se v teh okoliščinah tako tehtno vprašanje, kot je razširjenje Sveta Zveze narodov, ki je usodopolno za celo bodočnost, ne bo moglo rešiti, ne da bi Francija uveljavila v polni meri svoj vpliv v prid soluciji, ki jo smatra za sprejemljivo. Res je, da je francoska politika v okviru mednarodnega organizma v Ženevi tako izrazito definirana, da se ne bi kdovekak izpremenila, pa naj si bo jutrišnji zunanji minister ta ali oni, vendar je padec Briandovega kabineta v tako težavnih mednarodnih okoliščinah izjaval gotovo zmedo, ki se je najprej občutila v Ženevi. Trenutno so si tam pomagali na ta način, da bodo več dni zborovale razne komisije, ki bodo gledale zavleči svoje delo do dne, ko pride iz Pariza zastopat Francijo oseba, ki bo stala na čelu parlamentarne vlade in bo imela zadostno legitimacijo, da s polno odgovornostjo vrže na tehtnico mnenje francoske republike.

Do dne, ko se bo rešila vladna kriza v Franciji, potemtakem ni pričakovati odločilnih dogodkov v Ženevi. Imeli pa bomo dotlej priliko brati lepo vrsto blestelih govorov, med katerimi bodo deške izjave zastopnikov Nemčije, ki bodo tokrat tarča pozornosti v Ženevi, gotovo najbolj opaženi. Med tem časom se bo pripravljala kompromis glede stalnih sedežev v Svetu Družbe narodov, ki sicer ni niti pravičen niti moder, ki pa visi že na koncu jezika vseh odjenljivih državnikov.

Razen Švedske in morda še kake druge manj pomembne države so vse delegacije v Ženevi ohranile več ali manj proste roke. O stalnih sedežih ima itak sklepati Svet sam. Angliji gre predvsem za to, da pride Nemčija brez prehudih incidentov pod ženevsko streho. Francija in Italija sta naklonjeni razširjenju Sveta s tem, da se ustvarijo novi stalni sedeži za Poljsko, Španijo in Brazilijo. Isto stališče zastopajo še nekatere druge članice Sveta Zveze narodov.

Kompromis se išče v formuli, ki naj »varuje dostojanstvo Nemčije«, istočasno pa »reši vse velike evropske interese«. Z drugimi besedami: Najprej naj dobi sama Nemčija z vso svečanostjo svoj stalni sedež, nato pa pridejo s privoljenjem Nemčije na vrsto ostali kompetenti. Želje teh slednjih naj se uslišijo, če to dovoli Nemčija, že zdaj v marcu, če ne, pa v septembru ali pa — še pozneje.

Tak je trenutni položaj v Ženevi. Kot se vidi, se je s sedanjimi notranje-političnimi homatijami v Franciji zaenkrat najbolj okoristila Nemčija. Zato je upravičiten redni razmer v Franciji in sestava močne vlade, ki bo imela za seboj sigurno delovno večino v parlamentu in trdno oporo v javnem mnenju.

Vlada zopet v krizi?

Pašić na delu za nove volitve. — Parlament gre 1. aprila na daljše počitnice. — Davidovičevci ne vstopijo v vlado.

Beograd, 8. marca. p. V političnih krogih zatrjujejo, da se vlada v zadevi budžeta nahaja v zelo težki krizi. Splošno se sodi, da je pričakovati važnih dogodkov morda že pred sprejetjem budžeta. Zato se delajo že najrazličnejše kombinacije.

Nocoj je bil minisrski predsednik Pašić v daljši avdijenci pri kralju. Politični krogi pripisujejo tej avdijenci poseben namen. Trdijo, da je poleg Pašićevega referata o poročilih, ki jih je dobil od dr. Ninčiča iz Ženeve, bil največji del avdijence posvečen sondažam terena za volilni mandat. Pašić je po informacijah, ki jih ima vaš dopisnik, mnenja, naj skupščina takoj po sprejemu proračuna gre na počitnice najmanj za mesec dni. Parlament bi torej s 1. aprilom nehal poslovati za daljšo perijodo, morda za več kot mesec dni, ker vlada nima pripravljenega načrta, kar bi mogla dati na dnevni red. Ker odnošaji med vladnimi strankami niso prav nič izboljšani, bi v tem času Pašić pripravil teren za eventualne nove volitve. Vendar pa tudi

St. Radić dela s svoje strani, da ga Pašić po sprejemu proračuna ne izgraja. Radićevci zahtevajo, da dobi Stjepan Radić gotove pisane garancije, da se v slučaju razpustitve narodne skupščine zagotovi njegovi stranki mesto v volilni vladi.

Nocoj so Davidovičevci, Spaho in dr. Korošec imeli daljšo konferenco. Po tej konferenci so se iz njihovih klubov demantirale vesti vladnih listov, da se ena izmed opozicijskih strank (Davidovičevci) pripravlja, da stopi v vlado z radikali. Vsi Davidovičevci, Korošec in Spaho najodločneje odklanjajo sodelovanje z radikali.

Jutri zvečer pričakujejo v Beogradu prihod finančnega ministra dr. Stojadinovića, ki je sredi odpotovanja iz Pariza. Prihoda dr. Stojadinovića se v gotovih krogih boje, ker ima dr. Stojadinović s Stepanom Radićem osebnih obračun, vendar pa prevladuje mnenje, da se bo incident Radić Stojadinović končal po istem receptu, kakor se je končal z Božo Markovićem, t. j. z nekako večerjo v kavarni »Borac«.

Kako spravljajo pod streho državni proračun

Klerikalec Smodej pravi, da Slovenci niso en narod s Srbi in Hrvati. — Samostojni demokrati ostro kritizirajo režim RR. — Minister dr. Maksimović zavrača klerikalce. — Burni prizori radi nastopa črnogorskega federalista Drljevića.

Beograd, 8. marca. r. Na včerajnji dopoldanski seji Narodne skupščine so govorili Davidovičevski poslanci Aleksa Mijović, Agatonović, Luka Plesković in Mihajlo Živković, ki so kritizirali politično upravo in strankarstvo v njej. Posl. Plesković se je predvsem bavil z razmerami v Vojvodini.

Na popoldanski seji je prvi govoril klerikalec posl. Smodej, ki je izjavil, da so klerikalci sicer za eno državo, da pa ne priznavajo narodnega edinstva, ker Slovenci niso skupen narod s Srbi in Hrvati. Kot dokaz za svojo trditev je navajal, da Slovence v skupščini nihče ne — razume.

Za njim sta govorila Davidovičev Per Marković, ki je kritiziral sporazum RR. nato pa radikal Mihajlo Srečković ter minister Zuzunović.

Razprava o proračunu notranjega ministrstva se je nadaljevala tudi na današnji seji skupščine, ki se je pričela ob 9. dopoldne.

Skoraj vsi govorniki so se bavili z razmerami v svojih okrajih. Prvi je govoril Črnogorec posl. Mitutin Tomić (Nikae od Rovina), ki je zelo ostro nastopil proti črnogorskim federalistom, očitajoč jim da so imeli zveze s kačami in da so jih podpirali Italijani.

Nato so še govorili bosenski radikal Kosta Gnjatić, Davidovičevac Milan Nikolić, ilija Šumenković, radikal Aleksa Žujević in musliman Hasan Milićković. Zadnji je govoril dr. Živković, radikal iz Bačke, ki je napadal opozicijo, češ da hujša narodne manjšine.

Z njegovim govorom je bila dopoldanska seja zaključena.

Popoldanska seja Narodne skupščine se je nadaljevala ob 17.15 Najprej je dobil besedo samostojni demokrat Kecmanović, ki je bilal korupcijo, zlorabo uradne oblasti in nemoralnost svojih organov v Bosni in Hercegovini. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Naše prebivalstvo je vseeno, narodno, ne bo pa moglo več živeti v teh razmerah.«

Drugi je govoril dr. Gjorgje Branković (SDS), ki je ostro kritiziral sedanji režim, naglašajoč da je današnji režim pri nesel seboj pravcato brezvladje. To je režim nasilja, protizakonitosti, nerada in po-manjkanje avtoritete. Vse to pa se lahko pri nas dogaja le zato, ker se vrsti vlada za vlado. Saj smo v sedmih letih po ujedini-nju imeli nič manj kot 15 vlad. To je ti-sto, kar nam tako strašno škoduje in ubi-ja avtoriteto državnih oblastev. Ni čuda, da se v takih razmerah ne more konsoli-dirati naša domovina.

Notranji minister Maksimović, ki je po tem dobil besedo, je obščno odgovarjal na posamezne pripombe opozicije in skušal njene trditve pobiti. Dejal je, da opozicija ni lojalna, ker dela sedanjo vlado odgovorno za vse dogodke od ujedinenja pa do danes in da hoče napraviti iz posamešnih slučajev pravilo. Minister je priznal, da tu in tam ni vse v redu, hkrati pa je naglašal, da etori vlada vse, kar je v njenih močeh, da pomiri duhove. (Svetozar Pribešić: »Najbrže s tem da ste na Hrvaškem upokojili 500 učiteljev!«) Minister je potem rekel, da hoče vse slučaje preiskati in krivce kaznovati. Na pripombo opozicije, da so orožniki nasilni, je navedel govornik obščno statistiko, po kateri so bili kriviči bu-do kaznovani za svoje prestopke, moštvo in častniki. Maksimović je prešel zatem na javno varnost, o kateri je dejal, da je veli-ko boljša kot kdaj popreje. Navedel je sta-tistične podatke o stanju javne varnosti v Južni Srbiji in Črni gori, kjer je akcija če-takših tolp popolnoma udušena. Kar se tiče očitka, slovenskih klerikalcev, da so radikali proti samoupravi in volitvam v oblasti skupščine, je minister izjavil, da je bilo v Sloveniji že 17 občinskih volitev v krajih, kjer so bile stare uprave razpušče-ne. Za Trbovlje so raspisane občinske vo-litve za 28. t. m., za Ljubljano pa bodo raz-pisane že v najkrajšem času. Glede občn-skih komisarjev je dejal govornik, da je

na Hrvaškem in v Slavoniji prešla funk-cija že v 90 % slučajev na redne občinske zastope. Govornik se je potem bavil z iz-ja-vljanji posameznih govornikov opozicije po-sebno črnogorskega federalista Drljevića. Reagiraj je tudi na včerajšnji govor posl. Smodeja in dejal, da je neutemeljena njegova trditev, kakor da bi Beograd zahteval, da se morajo Slovenci odreči svoemu jeziku. (Posl. Smodej: »Joga nisem rekel!«) Minister: »Pač, pač!« Od Slovencev ne le, da ni nihče zahteval kaj takega, marveč to nikomur niti na misel ne prihaja, pač pa je slovenski jezik v teoriji in praksi popolnoma ravnopraven s hrvaščino in hrvaščino. Gosp. Maksimović je pri tem op-zarjal posl. Smodeja na člena 1. in 3. usta-ve ter poudarjal, da nihče ne želi hegemo-nije Srbov. Ko je odgovoril še na izjavo-pija posl. Grela, je praviel zboroval, naj sprejme proračun negovega resorta.

Nato se je oglasil k besedi posl. Čeda Kokanović (zemljorad.), za njim pa črnogorski federalist Drljević, ki je ostro napad notranjega ministra poudarjajoč, da so bili Črnogorci še pred Srbijanci za narodno ujedinenje in da so oni dali iniciativo za-njo, da pa so zelo razočarani nad sedanjim načinom izvajanja uprave. Zato so tudi po-stali federalisti.

Med govorom posl. Drljevića je prišlo do ostrih spopadov med večino in opozicijo, zlasti pa med ministrom Maksimovićem in govornikom. Predsednik je odzvel besedo posl. Drljeviću. Ker je hotel nadaljevati svoj govor je predsednik prekinil sejo. Hrup in trušč tudi ni pomehal, ko je predsednik znova otvoril sejo. Drljević je skušal zopet govoriti, toda predsednik mu tega ni do-volil. Opozicija je bila ogorčena in je v znak protesta velik del opozicije zapustil zbornico. Hrup je vedno bolj naraščal, po-samezni poslanci so celo začeli razbijati po-klopec. V splošni zmešnjavi in med silnim vpitjem je vladna večina sprejela z večino glasov proračun ministrstva za notranje po-se v poedinostih, nakar je bila seja zaklju-čena nekaj pred 20. zvečer. Prihodnja seja bo jutri ob 9. dopoldne. Dnevni red: raz-prava o proračunu ministrstva za narodno zdravstvo.

Francoska vladna kriza

Caillaux zopet finančni minister?

Pariz, 8. marca. s. Predsednik republike Doumergue je dospel v spremstvu zborni-čnega predsednika Herriota davi ob 8. v Pa-riz. Ob 10. se je vrnil Briand iz Ženeve. Predsednik je pričel posvetovanja radi se-stave nove vlade in je sprejel najprej Bri-anda in predsednika šenata De Selvesa. V političnih krogih prevladuje mnenje, da pre-zvame sestavo nove vlade zopet Briand in obdrži večino svojih dosedanjih ministrov. Finančni portfelj prevzameta najbrže Cai-llaux ali pa Peret.

Pri odhodu iz Elyseeja sta izjavila Peret in Chaumet, da je treba stremeti za čimbolj široko koncentracijo na levo. Predsednik Doumergue je sprejel nato poslanca Bluma.

Srednjeevropski pakt na vidiku

Konferenca za ta pakt se v kratkem se-stane. — Tudi Nemčija bo sodelovala.

Beograd, 8. marca. r. Današnji listi pi-šejo, da je imel Ninčičov poset v Rmu in Parizu namen sondažati v Italiji in Fran-ciji teren za nov garancijski pakt, ki bi za-varoval položaj, ustvarjen z mirovnimi po-godbami v Srednji Evropi. Ždi se, da je mislija dr. Ninčiča uspeša, ker sta se za omenjeno tezo izjavila tako Briand, kakor tudi Mussolini. Podrobnosti o vsebini in obliki tega pakta sedaj še niso znane, ni pa izlojučeno, da se že tekom sed-nj-ga za-sedanja Zveze narodov ali pa n-ko kas-neje sestane konferenca zast-pnikov sred-njeevropskih držav v svrhu sporazuma za us-tvaritev srednjeevropskega gar. pakta. Istotako ni izključeno, da bi na tej konfe-renci ne sodelovala tudi Nemčija.

Izredno zasedanje Zveze narodov

Za predsednika zborovanja izvoljen Portugalec Da Costa. — Zastopanih je 48 držav. — Odboru za sprejem Nemčije predse-duje Chamberlain. — Na dnevnem redu so poleg sprejema Nem-čije tudi razne kofljive politične zadeve.

Ženeva, 8. marca. s. Ob 11. dopoldne je no-vi predsednik listil otvoril 39. zasedanje Sve-ta Zveze narodov. Svet je določil dnevni red čigar najvažneša točka je sprejem Nemčije v Zvezo narodov. — Nato je sprejel nekaj sklepov upravnega značaja. Seja je trajala tričetrt ure. Za to sejo je bila tajna seja, ki so se je udeležili samo stalni člani Sveta, na kar se je pričelo posvetovanje o vpraša-njih, ki so nastala vsled sprejema Nemčije v Zvezo narodov. — O tajni seji Sveta, ki je končala ob 13.45, ni bilo izdano uradno po-ročilo.

Iz verodostojnega vira se izve, da so Chamberlaina, Scialoja in Vandervelde pou-čili ostale člane o važnih razgovorih z nem-škimi delegati. V zvezi s tem so se posve-tovali o postopanju pri sprejemu Nemčije v Zvezo narodov. — Pri tem so se ozirali predvsem na člen 1. pakta Zveze narodov, ki obravnava vprašanje, ali odgovarjajo vo-jaske razmere kake države proti vstopu v Zvezo narodov določbam obstoječih me-d-narodnih pogodb. Radi odločitve v vpraša-nju glede Nemčije bo Svet vprašal za mne-nje stalni vojaški odbor Zveze narodov, ka-kor pri sprejemu Bolgarske, Avstrije in Nem-čije, ki se bo sivočasno obrnil do velepo-slaniške konference.

Ženeva, 8. marca. s. Predsednik Sveta Zveze narodov listil (Japonska) je otvoril ma-lo po 3. popoldne izredno zasedanje Zveze narodov. V dvorani je bilo opaziti zavezni-ške državniške Chamberlaina in Vanderve-lde-a. Francosko delegacijo sta zastopala Paul Boncour in Louchet.

Išli je navedel med drugim vzroke, za izredno zasedanje in sicer predvsem spre-jem Nemčije v Zvezo narodov. Potem je na-daljeval: »Prepričan sem, da izrazem čustva ne samo vseh delegatov, temveč vseh ljudi, ki z napetostjo spremljajo to zborovanje če-ugotovimo, da je dogodek, ki nas je tukaj zbral, največjega pomena. Zborovanje je na-to s 48 proti 36 glasovom izvolilo vodjo portugalske delegacije Da Costa za pred-sednika zborovanja.

Bivši ministrski predsednik Alfonso Da Costa je v svojem otvoritvenem govoru na-vajal, da je z locarnsko pogodbo zavei nov-duh tudi v krogih Zveze narodov, s čigar pomočjo je stopila na mesto šile pamet.

Po prekinjenju ovoritvene seje se je seja

ob 4.40 zopet nadaljevala ter vzela na zna-nje poročila odbora za verifikacijo polnomo-čij. Po tem poročilu se je udeležilo zborova-nja 48 članov, 7 držav pa ni poslalo svojih zastopnikov. Nato je bil izvoljen Chamber-lain za predsednika prvega odbora, ki bo imel odločati o sprejemu Nemčije v Zvezo. Za predsednika proračunskega odbora pa je izvoljen Lanchet, ki bo določil letni donos Nemčije in sklepal o gradnji poslopja za Zvezo narodov. Chamberlain in Louchet obenem podpredsednika plenarnega zbor-o-vanja. Oba odbora sta pričela danes popol-dne z delom. Zborovanje je bilo nato za nedoločen čas odgodeno.

Med vprašanji, ki jih je Svet Zveze na-rodov stavljal na dnevni red sedanjega zaseda-nja Zveze narodov, je tudi določitev dneva in kraja sestanka komisije za priprave gle-de mednarodne razorožitvene konference. Med drugimi zelo važnimi vprašanji je ome-niti pogodbo med Anglijo in Irakom radi po-daljšanja mandata Anglije nad to deželo, finančno sanacijo Avstrije in Madžarske, na-dalje imenovanje novega predsednika vla-ne komisije v Saarskem ozemlju in imeno-vanje članov te vlade, pomnožitev domače policije v Saarskem ozemlju, znižanje fran-coskih čet v teh krajih, poročilo komisije Zveze narodov o Siriji, poročila švicarskega zveznega sveta o diplomatski imuniteti oseb ja Zveze narodov in poročilo odbora arhi-tektov o gradnji zborovalnice za Zvezo. Do-slej je prispele v Ženevo okoli 300 novinar-jev, med njimi okoli 100 iz Nemčije. Avstr-zvezni kancelar dr. Ramek je prispel nocoj v Ženevo. Jutri bo konferiral z nemškimi državnimi kancelarjem dr. Luthrom in zuna-njnjim ministrom dr. Stresemannom. Datum plenarnega zasedanja Zveze narodov, na ka-terem bo Nemčija sprejeta, še ni znan.

London, 8. marca. s. »Reuters« poroča iz Ženeve: Zunanji minister Chamberlain je iz-javil snodi, da se je vršil, kakor v Locarnu, odkritorčen in obširen razgovor, v katerem so proučili vso materijo. Doslej še niso naši rešitve za vse težave, dasi je bilo odstra-njeno nekaj nesporazumljen in tudi delno nezaupanje. Chamberlain je dostavil, da ni zahteval novih navodil iz Londona. Trenot-no se trudijo omogočiti vstop Nemčije v Zvezo narodov, ne da bi vsled tega nastal kak spor.

Nove smrtne obsodbe v Sofiji

Vlada Ljapčeva nadaljuje krvavi Cankov režim. — Med obto-ženci, obsojenimi na smrt, so bivši ministri v vlad: Stambolijske-ga, kakor tudi beograjski poslanik Todorov, ki pa so k sreči vsi v inozemstvu.

Sofija, 8. marca. s. Včeraj je bil končan pred tukajšnjim vojnim sodiščem proces proti številnim političnim obtožencem. Ve-čina obtožencev je zbežala v inozemstvo. Obtoženci so po zakonu o zaščiti države, da so sestavljali protizakonite organizacije in obožene tolpe ter pripravljali umore.

Na smrt na večalsh so bili obsojeni bivši

ministri Obor, Atanasov, Krista Stojanov, Jovan Pavlov, bivši beograjski poslanik Ko-s-ta Todorov in komunistični voditelji Dimi-trov, Kolarov in Genev. Vsi imenovani ka-kor tudi 17 drugih na smrt obsojenih se na-haja v inozemstvu. Obtoženi bivši minister v kabinetu Stambolijskega Bakalov in 14 drugih je bilo oproščenih.

Občni zbor Jugoslovenske matice v Splitu

Split, 8. marca. Včeraj se je vršil v Spli-tu letni občni zbor Jugosl. matice. Udeležba na občnem zboru je bila zelo številna. Do-spehi so delegati iz vseh strani države. Iz Ljubljane je prišel kot delegat g. dr. Pret-nar, iz Zagreba pa g. Katlinić-Jeretov.

Po pozdravu predsednika g. Alfirevića in prečitanju poročil delovanja društva v pre-tteklem poslovnem letu v enem in drugem pogledu je bila sprejeta naslednja resolucija

»Z ozirom na težko in brezpravno stanje jugoslovenskega življa v Italiji protestira Jugoslovenska matica z vso odločnostjo pro-ti nekulturnemu postopanju Italije z našimi sorodnjaki. Jugoslovenski narod izjavlja, da ne bo nikdar pozabil svojih zaslužnih bra-tov, ker ne more nobena državna meja iz-prisati kulturnega, narodnega, jezikovnega in krvnega sorodstva. Krivice nad enim de-lom našega naroda občuti ves narod. Jugo-sloveni v svobodni domovini zahtevajo od svojih javnih odgovornih predstavnikov, da se z vso odločnostjo zavzamejo za pravice zaslužnih bratov pod italijanskim jarmom in sicer v kulturnem političnem in gospodar-skem pogledu. Pravi sporazum med jago-slavenskim in italijanskim narodom bo mogoč šele tedaj, ko bo Italija postopala z našimi brati tako kakor se to spodobi kulturni in napredni državi.

Razen tega je bila sprejeta druga resolu-cija, v kateri poziva Jugoslav. matica zua-njnjje ministrstvo, naj se naš konzulat v Bu-enos Aires pretvori v poslanišvo in naj se v nekaterih mestih Argentiniče otvorijo ju-goslovenski konzulati.

Nato so bile volitve, pri katerih je bilo izvoljeno novo vodstvo z dosedanjim pred-sednikom g. Sulvijem Alfirevićem na čelu. Glede centralne uprave v Beogradu se je sklenilo, naj se reorganizira in naj se v Beo-gradu otvori podružnica, ki naj bi intenziv-no delovala.

Pristojbine za telefonske raz-govore v Italijo

Beograd, 8. marca. p. Poštno ministrstvo je izdalo nove takse za telefonske razgo-vore z Italijo, in sicer za ediničo telefonskega razgovora na proгах Split-Zadar in Pa-g-Trst po 2.25, na proгах Split-Trst in Šibenik Trst po 3.50, Benkovac-Zadar 1.50, Šibenik-Zadar 1.75 in Pag-Zadar 1 zlat frank.

Velike poverebe v Sarajevu

Beograd, 8. marca. p. Nocojšnje »Novo-sti« objavljajo pod naslovom »Strašne afe-re« članek, ki je zbudil izredno pozornost in vznemirjenje po vsem Beogradu. List pravi, da so odkrili v Sarajevu velikanske zlorabe uradne oblasti v sebične namene, poverebe in oškodovanje državne imovino v ravnateljstvu državnih rudnikov v Bosni. Država je baje oškodovana za dobre pol mi-ljarde dinarjev. Mnogi znaki govore za to, da hočejo merodajne osebe vso afero za-molčati. Čudno je, da doslej niso še niko-gar zaslislali ali sploh napravili korake, da se zaščiti državna imovina pred nadaljnji-mi zlorabami.

Monarhistične spletke

Berlin, 8. marca. s. Kakor poroča »Tägliche Rundschau« iz Monakovega, so prispeli razni znani ruski monarhisti tjekaj, da se začno pogajati z nemškimi monarhisti. Domnevajo, da pripravljajo konferenco nem-ških, ruskih in madžarskih monarhistov. Iz Budimpešte pričakujejo tudi grofa Andras-sya. Listi poročajo, da ima koncem meseca bivši ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič v Švici ali v Parizu sestanke z nemškim prestolonaslednikom Ruprechtom. Začetkom aprila bo kongres ruskih monarhistov v Pa-rižu.

Boji v Maroku

Pariz, 8. marca. s. »New York Herald« po-roča iz Madrida, da so se vršili v španskem Maroku zelo hudi boji, v katerih je španska tujaka legija imela velike izgube. Manjše oddelke upornikov, ki so se do ene milije približali Tetuanu, so Španci pregnali.

„Domovina“, sv. Frančišek Asiški in „Slovenec“

Klerikalno svetohlinstvo v luči resnice. — Nova „Slovenčeva“ blamaža.

„Slovenčeva“ blamaža s cerkniškimi kmeti, ki so jih njega dni bistriški opati in kartuzijanci nage sredni zime gonili ribe lovit v zamrzo Cerkljansko jezero, se je pomnožila z novo blamažo. V nedeljski svoji številki smo reproducirali sliko iz Steinbergove knjige ter dokazali, da se je gospod knezoškof brez povoda razburil in iz nepoučenosti očital „Domovinu“, da laže, hujša proti duhovščini itd.

V nedeljski številki pa se je „Slovenec“ znova zaletel v „Domovino“, češ, da blati katoliško vero, cerkev, svetnike i. dr., ker je prinesla po znanstvenih knjigah kratko biografijo sv. Frančiška Asiškega. „Domovina“ izrečno navaja svoja vira, in noben znanstvenik ne bo dvomil v absolutno resničnost Konverzacijskega slovnika in Spammerjeve Svetovne zgodovine. Sami vseučiliški profesorji, priznani strokovnjaki in znanstveniki svetovnega slovensko so avtorji teh knjig. „Slovenec“ pa jim kratkoma odreka vsako avtoritativnost in se sklicuje na druge vire, češ, le-ti so zanesljivi. Tako je seveda vsaka polemika nemogoča: mi lahko naštetimo celo vrsto učenjakov, a „Slovenec“ ji proglasi vse za bedake in sovražnike katoliške vere.

Toda „Slovenec“ posebno zamera „Domovini“, da je povedala, kakšen je bil Frančišek Asiški, preden se je spokoril. Lahko bi bila citirala še druge neprijetnejše vire, a tega ni storila, ker ji je bil namen pokazati le to, da je bivši neugnani veseljak že s 25. letom postal idealen, neskončno blag, plemenit, usmiljen, beračem in celo živalim nepopisno dobrotljiv mož. A vse to je „Slovenec“ kratkoma zamočal in utajil. „Domovina“ piše, da se je včasih frančiškanstvo tudi pokvarilo, se udalo nasladam, a da so bili n. pr. bosanski frančiškani junaški narodni borci in kulturnosci ter da smo imeli in imamo tudi med slovenskimi frančiškani vrle znanstvenike in umetnike. Tudi to je „Slovenec“ nalašč utajil in zamočal.

Zato smelo trdimo, da je „Slovenec“ prav slab katoličan. Ako bi bil iskren in prepričan katoličan, bi vedel, da je v nebesih nad enim samim spokorjenim grešnikom več radosti, nego nad 99 pravičniki, in spomnil bi se bil legende o izgubljenem sinu, ki je uganjal po

svetu vse mogoče nemarnosti, a ga je vendarle sprejel oče z vse odpuščajočo ljubeznijo.

In tak „spokorjenec“ in tak „izgubljen sin“ je bil tudi Frančišek Asiški: zato zasluži tem večjo slavo. Zakaj zapisano je, čim več boste grešili, tem več vam bo odpuščeno, ako se skesate in povrnete k Očetu! Torej, ne da bi „Domovina“ Frančiška Asiškega poniževala in smešila, nego da ga tem bolj povišala, je navedla po znanstvenih knjigah njegove mladostne zablude. Narod naj se uči, da je možno vse popraviti z resno voljo, z dobroto in pravo modrostjo, kakor je to storil sv. Frančišek Asiški.

„Slovenec“ pa trdi, da se ne spodobijo vzorniki omenjati nelep mladost. Ne bomo spominjali „Slovenca“, kako je njega dni pisaril dr. Malnič o naših velmožeh, n. pr. o Prešernu, o katerih je vedel največ povedati sramotilnega. Citiramo pa mu iz knjige „Življenje svetnikov“ dr. Janeza Ev. Zoreta, univerzitetnega profesorja v Ljubljani (Izdala Družba sv. Mohorja l. 1923.) sledeči stavek: „Bog je dopustil, da so se motili celo svetniki, kakor bi hotel pokazati, da nam neprostovoljne zmote ne šteje v zlo. Toda svetniki popravijo svojo zmoto brž, ko jo spoznajo.“

Sv. Koleta, sv. Janez od Boga, sv. Frančišek Asiški, sv. Pavel, Bernard in mnogi drugi so vzgled, da je dr. Zoretova trditve pravilna: iz teme pride luč, iz zmote se rojeva istina. Včasih!

Ako sme kanonik vseučil. prof. teol. dr. Zoré pisati o Bernardu: „Bog mu je dal dobre starše, a mladi Bernard se za njihove opomine ni dolgo prav nič zmedel. Zšel je daleč na kriva pota in se vdal najhujšim razbrdanostim (življenje svetnikov), 1. zvezek, str. 113.“ — potem pač sme tudi „Domovina“ uporabljati dosti milejše izreke o mladostnem veseljuju Frančišku, kasnejšem vzornem spokorniku. „Domovine“ ne pišejo kanoniki in vseučil. profesorji teologi, zato je tem bolj čudno, da moramo mi učiti „Slovenca“ pravičnega razumevanja sv. pisma in resnično katoliških nauk.

C. g. dr. Zoré, nekdanji veseli novomeški dijak, nam v tem prav gotovo pritrjuje. In to nam zadošča.

večino poslov in moči. Zato je tem večja hinavščina, ako piše sedaj „Slovenec“, da so takrat pametni državni svetovalci, naj se puste na miru več ali manj izkrajene avtonomije, ki naj bi se potom izenačenja in izpopolnitve na primeren način zvezale v celoto. Res je to, a ti pametni državni niso bili klerikalci. Se večja hinavščina pa je, ako „Slovenec“ vprašuje, zakaj se niso izvedene v vidovdanski ustavi določene samouprave, ker so ravno klerikalci smatrali vsa zadnja leta za svoj poseben uspeh, da so preprečili oživitvenje samoupravnih skupščin. S povzročenjem neprestanih kriz v družbi s svojimi zavezniki ter z oviranem rednega parlamentarnega dela s famoznim opozicijskim blokom slabega spomina so imeli za edini cilj preprečenje sklica samoupravnih skupščin, ker so se bali, da bi se z oživitvenjem teh skupščin pokazala neosnovanost klerikalne separatistično-avtonomistične gonje. Klerikalna politika je dokazala, da ji ni za samoupravne pravice ljudstva in za njegove koristi, pač pa, da ji je glavno demagoško hujškanje zaradi njenih posebnih strankarskih namenov. Saj tudi še ni pozabljeno, da so bili najhujši centralisti ravno klerikalci, kadar so bili na vladi.

+ Resnicoljubnost klerikalnega tiska. Na naš poziv, naj pove ljubljanski škof, kdaj so klerikalni listi priznali svoje zmote in prekalici neresnice, odgovarja škofov list: „Gospoda, povejte določno z dokazi podprto, kdaj smo vedoma govorili neresnico“. Mi smo v našem listu ne samo to z dokazi ponovno ugotovili, da „Slovenec“ vedoma piše neresnico, ampak tudi že ponovno, da falzificira celo izjave drugih listov. Zadržuje pa naj tudi ugotovitev, da je n. pr. pred kratkim pisal „Slovenec“, da je novoustanovljena Vodnikova družba brezverska, četudi ni imel za to nobenega povoda, kakor ga tudi še danes nima. Ali se ozabna klerikalna gonja proti „brezverski“ Vodnikovi družbi vrši vedoma ali nevedoma?

+ Ostavka davidovičeva Rankoviča. V nedeljo se je v Kragujevcu vršila širša konferenca Davidovičeve stranke za gruzanski srez. Bila je prilično dobro obiskana in zborovalci so bili z govorniki vred vrlo ofenzivno razpoloženi napram radikalni stranki. Glavna govornika sta bila posl. dr. Sečurov in glavni urednik „Odjeka“ Milan Popović, zvečer na zabavi pa dr. Grga Andjelčević, ki je posebno temperamentno razpravljal o integralnem edinstvu Jugoslovenov ter žigosal plemenito borb, ki jo vodijo posamezne stranke v državi. Zanimiv dogodek z davidovičevske konference v Kragujevcu pa je ostavka Ljube Rankoviča, ki se je odrekel poslanskega mandata in pride na njegovo mesto v Narodni skupščini Jeremija Pavlovič, ekonom iz Vidanovce.

Šah

Turnir na Semmeringu

Senzacionalni poraz dr. Aljechina.

V nedeljo se je igralo prvo kolo semmeringškega turnirja. Senzacija dneva je bila silno razburljiva in interesantna partija prvega favorita turnirja, velemojstra dr. Aljechina proti Niemcovu, ki igra za Dansko. Aljehin je bil črni in je odgovoril Niemcovu na otvorno igro potezo imenovano po njem „Aljechinova igra“. Niemcov je na splošno začudenje nastopil z novim načinom pobijanja „Aljechinove igre“, ki ga je osebo skombiniral. Aljehin je bil izredno presenečen, vendar se je branil silno. Žrtvoval je enega kmeta in prešel kmalu nato zopet v energično ofenzivo. Njegov pritisk na nasprotnika je postal že tako močan, da je bil svest zmage in je odklonil od Niemcoviča predlagani remis. V nadaljevanju igre pa se je Niemcovu z ženijskimi kombinacijami kmalu zopet posrečilo razbiti Aljehinov napad. Igra je postajala od trenutka do trenutka bolj srdita in je končala končno z zmago Niemcoviča.

V silnejšem stilu je porazil naš dr. Vidmar svojo stalno „mušterijo“ Yatesa. Kakor zna no, je Yates dosedaj še vse turnirske partije proti dr. Vidmarju izgubil. Tarrasch je remiziral z Rubinsteinom, dočim je Janovski v ostri borbi porazil silnega Grünfelda. Češki amaterski mošter Gilg je remiziral s Spielmannom in je tako častno prestal svoj debut. Da je Tartakower premagal Italijana Rosellija je bilo že naprej pričakovati. Ravnotako Dunajčan Kmoch zmagal Davidsona. Švicar dr. Michel je remiziral z Madžarom dr. Vaydo. Prekinjena je bila partija Treybal - Reti v boljši poziciji za Retija.

Drugo kolo.

Tudi v včerajšnjem drugem kolu se je nadaljeval boj z veliko srditostjo. Najbolj interesantna je bila partija Gilg contra Niemcovič. Niemcovič, čegar briljantna forma vzbuja splošno pozornost, je vodil vehementen koncentriran napad na nasprotnikovo kraljevo krilo in nastopil zopet s čisto novimi strategičnimi načrti. Že po 24 potezah je svojega nasprotnika direktno strl in ga prisilil h kapitulaciji.

Najtrdovratnejša igra drugega kola pa je bila dr. Vidmar contra Rubinstein. Dr. Vidmar je napadal energično in je v prvi polovici igre iztrgal nasprotniku že dva kmeta. Toda izkušeni poljski prvak se je v končnici branil tako trdovratno, da mu je dr. Vidmar po sedem in pol urnem boju predlagal remis, ki ga je Rubinstein takoj sprejel.

Dr. Tarrasch je izgubil proti Janovskemu, partiji Roselli - Spielmann, dr. Tartakower - Treybal sta bili prekinjeni. Remis so končale partije: Grünfeld - Michel, Kmoch - Yates, Reti - Davidson, Vayda - Aljehin.

Danes je prost dan, tretje kolo se bo igralo v sredo.

Poverjenikom Vodnikove družbe na deželi

Ali ste že odgovorili na okrožnico Vodnikove družbe, v kateri se Vas je prosilo, da prevzamete poverništvo v Vašem kraju? Če še niste, storite to takoj!

Poverjeniki, ki so že porabili vpisane bloke, naj zahtevajo nove, da se jim pošlje Opozorjamo, da je odrejen za vpisovanje članov kratek rok.

Kjer se niso osnovana poverjeništa, prosimo, da se avito prijatelji Vodnikove družbe kot poverjeniki in zahtevajo potrebne tiskovine.

Javna poverjeništa Vodnikove družbe v Ljubljani

V Ljubljani vpisujejo člane Vodnikove družbe sledeča javna poverjeništa: Tiskovna zadruga, št. Jakobška knjižnica, Dvorska knjižnica in Simon Gregorčičeva knjižnica. Ker bo trajalo vpisovanje le kratke čase, se prosijo vsi zainteresirani, da se čimprej vpišejo kot člani pri omenjenih poverjeništvih. Članarina znaša letno 20 Din za katere prejmejo člani 4 knjige, od teh veliko pratio z raznovrstno zabavno in poučno vsebino, dve knjigi pripovedne vsebine ter eno knjigo poučne vsebine. Naj ne bo ni kogar, ki bi ne bil član Vodnikove družbe!

Kulturna manifestacija v Mariboru

(Prešernova proslava. — Gledališče dvakrat razprodano, ovacije mladine.

Maribor, dne 8. marca.

Maribor je včeraj sijajno dokumentiral svojo kulturno zrelost. Proslava 125 letnice rojstva pesnika Franca Prešerna se je razvila v oduševljeno manifestacijo gostom slovenskim pesnikom in pisateljem in njihovega umetniškega ustvarjanja. Naše obmejno mesto ne zna samo v masah manifestirati ob nacionalnih praznikih, ampak živi prav tako bogato in globoko tudi duševno. Dela naših pesnikov in pisateljev so tudi last naše mladine in najširših slojev. In to je za novi Maribor, ki je bil po prevratu znežen z vseh strani, zelo mnogo. Včerajšnja nedelja pa je bila rekordna. V enem tednu smo imeli 2 koncerta Glasbene Matice, v nedeljo pa cel niz kulturnih prireditev: Proslavo Masarykovega rojstnega dne, otroški pravljikni popoldan in Ljudski univerzi, občni zbor Sokolske župe in vendar smo imeli isti dan dvakrat razprodano gledališče pri Prešernovi proslavi! Dopoldne jo je slavila šolska mladina, zvečer odrasli Mariborčani.

Mladinska matineja je bila bajna. Ko je stopil Oto. Zupančič na oder, je zavladala ploskanja in že je zavladala sveta tišina, ko je pesnik odkrival mladini neizprane globine največjega slovenskega genija, pesnika lepote, ljubezni in trpljenja. Dekleta in fantje, od najmlajših iz ljudskih šol do maturantov, vse je nepremično zrla na pesnika mladine in srkalo razkrivanje umetniške duše. Potem pa je mlada kri zaplala in razgibala mlado življenje v gledališču, zaplajal je ogenj svetlega navdušenja, klici, ploskanje, pomlad na cvet, dehteti šopki, vse to je divgalo in vzpenjalo srca, ko so se menjavali z recitacijami in petjem večno lepih Prešernovih pesmi Zupančič, Vidmar, Albrecht, Jerajeva in naša domačina iz gledališča, Zamejčeva z Burjo. V ozadiju Prešernova slika, zelenje, mlade devojčice celo v orkestru, ker je bil ves parter z ložami, balkonom in vsemi stojišč, razprodan, tudi zvečer, z vsemi honoracijami iz mesta.

Opoldne so bili umetniki v gostoljubni hiši primarija dr. Černiča in njegove ljubljanske soproge. Mariborski podjelniki, industrialec Josip Rosenberg, tovarna Zlatorog (inž. Dračar), zastopstvo Fiat avtov (grof Herberstein) in tovarna za dušik iz Ruš pa so dali svoje avtomobile, da so si mogli popoldne gostje v družbi mariborskih kulturnih delavcev ogledati falsko električno in potem še vinarsko šolo, kjer jih je pozdravil ravnatelj Zmave in jih povabil, da obiščejo čimprej naš krasen vinograd pod Kal varijo, pa ob solnčnem dnevu.

Po 17. uri se je pričela v veliki dvorani Narodnega doma čajanka, ki jo je priredila v čast gostom iz Društva slov. književnikov mestna občina pod vodstvom župana dr. Leskovarja. Prišla je najodličnejša družba z reprezentanti civilne in vojaške oolasti šol, zavodov in zlasti kulturnih organizacij, skoro vsi občinski svetniki, ki so se korporativno udeležili tudi večerne proslave v gledališču. Med udeleženci so bili med drugimi še: za vel. župana prosvetni šef dr. Poljanec, podžupan dr. Lipold, general Kosič, min. v p. dr. Kukovec, polk. Spašič, predsednik okrožnega sodišča dr. Žihar, dr. pravdnika dr. Grasselli in dr. Jančič, preds. Zgodovinskega društva dr. Kovačič, Slovenske Čitalnice dr. Reisman, za JCL dr. Rapotec in inž. Leben, za Češki klub Bureš, za Žensko društvo ga. gen. Malstrova, iz Zdravniškega društva dr. Černič, za SPD dr. Senjar, iz Industrijskih krogov inž. Dračar, za posojilnico g. Štepec, številni mariborski literati in drugi društveni delavci, obrtniki s predsed. Kravosom, trgovci s preds. Soštaričem, intendant gledališča dr. Breščič za Novinarski klub preds. B. Borko in Udo Kasper, ravnatelj srednjih šol itd.

Vrsto pozdravnih govorov je otvoril župan dr. Leskovar, ki je obenem označil velik pomen obiska umetnikov iz Ljubljane za obmejni Maribor. Med govorom so prirejali navzoči iskrene ovacije književnikom, posebno pa seve Zupančiču. Sledili so pozdravi intendant dr. Breščiča in predsednika Slovenske Čitalnice dr. Reismana, ki je zlasti poudaril veliko umevanje, katero sta pokazala pesnika Zupančič in Albrecht še pred prevratom za našo obmejno borbo na življenje in smrt v svojih pesmih. V jedrnatih besedah sta se zahvalila za topel pozdrav Maribora slov. kulturnim delavcem O. Zupančič in Albrecht. Ob prijateljskem kramljanju so le prehitro potekle prijetne ure domačega kramljanja go'enke „Vesne“ pa so z vso ljubkostjo in fineso stregle pod vod-

stvom svojih učiteljev. Po matineji so književniki obiskali na domu svojega tovariša pesnika Voljanova-generala Majstra, ki je bil izredno vesel prijateljskega obiska.

Pri večerni akademiji, pa so Mariborčani umetnike obsuli s tolikim ploskanjem in vzkliki, kot so jih bili doslej deželni v Mariboru samo hudožestveniki. Ponovno in ponovno so jih klicali pred zastor, velika množica občinstva in zlasti mladina pa jih je pričakala še po sporedu pred gledališčem in spremljala umetnike med neprestanimi ovacijami do Grajske kleti, kjer se je razvil še intimen prijateljski večer na katerem so književniki obilno priti kmalu zoper v Maribor, da prednašajo lastne umetnine.

Proslava je torej vsestransko sijajno uspešna in bo rodila gotovo najboljše sadove, pred vsem pa je v najširših slojih oživila zanimanje za Prešerna in za literaturo sploh. Za kulturno življenje v Mariboru pomeni včerajšnja nedelja mejniki, menda pa tudi za nadaljnje delovanje Društva slov. književnikov. Naj bi jim bila mariborska nedelja s svojo resnično in toplo ljubavjo kazipoti!

Danes v ponedeljek dopoldne so si književniki z avtomobilno vožnjo ogledali še razne znamenitosti Maribora kot Ljudsko knjižnico v Narodnem domu, tovarno „Zlatorog“, zlasti pa divno panoramo Maribora z desnega brega Drave ter se popoldne vrnili v Ljubljano.

O večerni akademiji nam piše naš kulturni referent:

Maribor, 7. marca.

Naše gledališče preveva slavnostno razpoloženje. Kakor v ulnaku brni po parterju ložah, po hodnikih, v vestibulu. Slovenski Maribor se je zbral, da počasti svojega genija, da počasti obenem one, ki so nastopili njegovo dedščino. Zastor se dvigne, slika ozadja hrepeni v sanjave višave. Slika Prešerna z lovorij obdana. Tišina. O geniju, o človeku brezmejno globoko duše, žarkoga srca in plemenitega duha govori mož, ki je s smelo roko dvignil bakljo, ko je omahnil France Prešeren, ki je postal naslednik njegov, dedič njegovih sanj. Riše nam konture sliko genija, nepoznanega, po krivem obsojenega, pesnika, kojega ljubavne „brkljarje“ so postale draga lastnina celega naroda, ne prelete kot ptice ozke meje domačije, naše priznanje in spoštovanje pri slovenskih, pri tujih narodih. Pesnik ljubezni, sozgraditelj kulturnega Panteona človeštva se nam pojavlji pred očmi v sijajni halkionskega preobraženja... To mi govor to je pesem o geniju, pesem o najsvetlejšem zublju, ki je zažarel na našem nebu.

Glasnik in dedič njegov, naš Oto Zupančič, nam pokaže le posamezne iskre, odvsi te mogočne plamenice. Gazele, Ribič, Sonet je nesreče. V spomin Andreja Smoleta. Orglar... Naše duše sanjajo v neskončnost, tih in srečne, naša srca plakajo radosti...

Simbol hrepenenja našega, „Lepo Vido“ nam poda pesnica Vida Jerajeva. Slovo od mladosti Fran Albrecht, Glosa Jože Vidmar. Zopet zasika blagodejna ostrina večnomla de, pri nas vedno aktualne satire „Nove Pisarije“.

Najlepše pesmi Prešernove, v priprosti, nežni Vilharjevi vglasbitvi zapoje tenorist g. Burja ter altistka, gđ. Zamejčeva.

Ob koncu nočemo domov. Stojimo in kličemo, kličemo z mladino vred — Hvala Vam, ki ste pripomogli k tej proslavi! Hvala Vam stočkrat!

Mladina se zbira pred poslopijem, spremlja mile goste, vzklika burno v noč spozdrave izlive svojih radostnih src. Na prijateljsko domačem sestanku v Grajski kleti se mu še enkrat zahvaljuje dr. Reisman, vabi jih, naj zopet pridejo v našo sredo recitirati svoje proizvode. Oostje obljubljajo, da hočejo pri ti zopet.

Minul je večer, minula krasna noč v naših dušah, ugasnila slika proroškega videnja. Globoko v srcu pa nam žari sen, sen svetel odsev luči, ki ne ugasne, ker jo hrani hrepenenje naše. V Elizeju pa nad zvezdami slovi Prešeren ter blagoslovila svoj rod.

Dr. Igor Vidic.

Poskušeni roparski umor v Makolah

Iz Makol pri Poljčanah nam poročajo: Našo mirno vas je danes ponoči pretresel krvav dogodek, kakršnega v tukajšnji okolici že dolgo nihče ne pomin. Minulo noč je bil izvršen nad posestnico Marijo Mesarič poskušeni roparski umor. Le brezprimer nemu junaštvo napadene je pripisavati, da se nakana zločinca ni posrečila. Posestnica Mesarič je vdova in stanuje sama v svoji hišici na bolj osamljenem kraju. Ker velja za bolj premožno, je storilec bržkone upal na dober plen. Mesaričeva se je snoči še mu dila pri svojem sinu, ki stanuje v sosesčini. Okrog devetih zvečer je legla kot navadno k počitku in pač ni slutila, kaj jo še čaka. Po polnoči je vsa krvaveča planila iz hiše in klicaje na pomoč pribežala k sinu. Kmalu je bila vsa vas po koncu. O nenavadnem dogodku je bilo nemudoma obveščeno orožništvo, ki je takoj uvedlo preiskavo. Na podlagi izpovedi napadene je bil kmalu dognan in aretiran storilec v osebi sina tukajšnjega kovača J. Korajžja.

O podrobnosti roparskega napada doznava sledede: Aretirani Korajžja je že od nekdaj na slabem glasu in je bil radi tatvin že večkrat kaznovan. Ponoči se je splazil skozi streho v notranjost hiše ter z dolgim kuhinjskim nožem napadel spoko staro. Zadal ji je več ran na glavi, rakah in prsih. Kljub temu je imela Mesaričeva v smrtnem strahu še toliko moči, da se je morilec po besnem ruvanju iztrgala iz rok in zbežala na cesto. Storilec je nato seveda takoj pobegnil. Orožništvo pa se je posrečilo, da ga je že drugo jutro našlo in oddalo sodišču v Maribor. Ljudstvo je radi tega dogodka silno razburjeno in je hotelo zločinca linčati. Napadna Mesaričeva je težko ranjena in jo bodo morali prepeljati v bolnišnico.

Radikalna fronta v Baranji prebita

Silajen uspeh zborovanja SDS v Belem Manastirju.

Beograd, 9. marca.

Svetozar Pribičević, ki je že v soboto zvečer dospel v spremstvu narodnih poslancev dr. Boškovića in dr. Palečka v Osijek, je v nedeljo na svoji nadaljnji poti v Beli Manastir na vseh postajah doživljal navdušene ovacije. V Belem Manastirju je bil sprejem naravnost entuzijastičen. Ogromna množica se je zbrala na kolodvoru, pretežno sami seljaki, Jugoslovenci, Nemci in Madžari, od blizu in daleč. Po pozdravnih nagovorih se je vsa množica razvrstila v mogočen sprevod ter z konjeniki, godbami, zastavami in okrašenimi vozovi na čelu krenila na zborovališče, kjer je množica, zbrana okrog govorniške tribune, narasla na 5000 zborovalcev.

Naravno, da je ta mogočni uspeh silno poparil nekatere tamošnje fanatične radikale, privržence desperadne poslanske dvojice Leovca in Banjca, in so skušali svojo jezico manifestirati z živžanjem. Toda so v buri navdušenja prisotne množice zborovalcev morali hitro umolkneti, nakar je med vharinimi ovacijami povzel besedo Svetozar Pribičević ter v dvehurnem govoru kritiziral vse pomanjkljivosti državne uprave pod sedanjio koalicijo. Posebno razumevanje in frenetično odobravanje so izzvala Pribičevićeva izvajanja o gospodarskem stanju v državi ter temperamentna kritika finančne in prosvetne politike pod današnjim režimom. Govorniku so pritrjevali tudi oni prisotni radikali, ki še niso izgubili smisla za pravo rodoljublje.

Nato je dr. Dušan Bošković z nekaterimi lapidarnimi besedami obrazložil grozotno davčno politiko v državi, a tretji govornik dr. Ivan Paleček je številnim prisotnim Nemcem raztolmačil stališče SDS napram njim in narodnim manjšinam vobče. Tudi njegov dobro premišljen in inteligentni govor je bil deležen burnega odobravanja.

Manifestantno uspeši zbor v Belem Manastirju znači prodor radikalne fronte v Baranji, obenem pa nudi najeklatantnejši dokaz povsod zmagovite samostojne demokratske idejnosti in energije. Vedeti je namreč treba, da je Svetozar Pribičević z nedeljskim zborom v Belem Manastirju absolutiral že svoje 61. javno zborovanje — številni od lanskega zbora v Mostarju (6. avgusta 1925)! Prihodnji nedeljo 14. t. m. pa se vrši veliki zbor SDS v Izbištu pri Pančevu.

Na povratku v Osijek je narod zopet na vsaki postaji pozdravljal Svetozarja Pribičevića in njegove tovariše in je posebno lepo bilo slovo v Dalju, kjer je nad 400 seljakov pozdravljalo voditelja SDS, O. Pribičevića z v vlakca imel krajši govor, bodreč svoje pristake k samozavesti in vztrajanju, kajti prišel bo čas, ko SDS ne bo nikomur dajala pardona, kakor ga zdaj ne zahleva.

Klerikalna agrarna reforma

Na ugotovitev, da se škof brani agrarne reforme na gornjegrajskem veleposestvu, od govarja „Slovenca“, da škof ni lastnik posestva, da je to posestvo last cerkve in da je škof le upravitelj. Opozorjamo samo na to, da je jugoslovanski episkopat po prevratu l. 1918. slovesno izjavil, da pristaja na izvedbo agrarne reforme tudi na cerkvenih veleposestvih. „Slovenec“ govori seveda o „pravični“ agrarni reformi, kakšna pa naj bo ta pravična agrarna reforma, ne pove. Za nas je samo ona agrarna reforma pravična, po kateri bi kmetje dobili zemljo, ne da bi bili oškodovani interesi splošne kmetijske produkcije.

Vprašanje odškodnine je le postranskega pomena in pride le v toliko v poštev, da se ne uniči obstoj občestvinskih ustanov, ki se mo rebiti vzdržujejo z dohodki cerkvenih veleposestev. „Slovenec“ sicer pravi, da vzdržuje škof s svojim gornjegrajskim veleposestvom mnogo dobrotelnih ustanov, vendar pa ne pove, katere so te ustanove. Mi ne trdimo morebiti, da ne vzdržuje nobenih, toda to je popolnoma odvisno od individualnega razpoloženja vsakokratnega škofa, pri čemer je treba še poudarjati, da je gornjegrajsko veleposestvo določeno za osebni užitek škofa.

Naj se škofov list ne sklicuje nato, da so tudi demokratski lastniki veleposestev. Mi nismo še nobenega demokratskega branil agrarne reforme, ker smatramo, da mora biti zakon za vse enak. „Slovenec“ pa le na stopil v obrambo škofa proti pašnikskim za drugam gornjegrajskih kmetov, ki za svojo živinorejo pašnike nujno potrebujejo, s čimer je dokazal, da so mu osebni interesi škofa več kakor pa koristi kmetov.

Tudi „Slovenčeva“ sklicevanje na mehkanski zglede ni na mestu. Zakaj bi na melhkanski zglede ne bil primeren, če bi odgovarjal resničnim potrebam našega ljudstva. Prvo so namreč interesi ljudstva in šele potem potrebe posameznih škofov in drugih graščakov. Kakor pa smo že ob priliki ugotovili je se take agrarne reforme, kakor si jo želi ljubljanski škof in po kateri naj bi država oziroma kmetje odkupili veleposestva za težke milijone, ne branil niti na večji kapitalisti in kmečki oduhu. Taka agrarna reforma pa bi bila nesocialna in le nov način izmозgavanja kmetijskega ljudstva. Zato je „Slovenčeva“ obramba gornjegrajske veleposesti že v svoji osnovi pogrešna.

Politične beležke

+ Čudni avtonomisti. V prvih Narodnih vladah so imeli po prevratu l. 1918. klerikalci večino in takrat niso imeli nujnejšega dela, kakor da so vse agende bivših deželnih odborov in deželnih zborov prenesli v vladno palačo, avtonomne davčine pa odkazali državi blagajni. Bivšo deželno avtonomijo so porušili do tal in tudi pozneje, ko je sam tedanji notranji minister Pribičević pristal, da se skliče bivši deželni zbor, so bili klerikalci lepo tiho in so pred javnostjo celo stvar prikrili. Takrat je bil namreč predsednik Narodne vlade v Ljubljani dr. Brejc in klerikalna večina v tej vladi ni hotela, da bi se njeno delo javno razpravljalo in kritikovalo, a še manj, da bi ji dej. zbor vzel iz rok

Naši kraji in ljudje

Masarykova proslava v Ljubljani

V nedeljo jutraj je Češkoslovaška Obec v Ljubljani na dostojen in manifestacijski način proslavila 76. rojstni dan prezidenta češkoslovaške republike, tatička Masaryka. Slavnost se je pričela ob 10. dopoldne v veliki, z zelenjem in sliki Masaryka okrašeni dvorani Narodnega doma, katero so zasedli številni gostje, predstavniki raznih civilnih in vojaških oblasti, med temi general Kalafatović, tukajšnji konzularni zbor, zastopnik odsotnega velikega župana K. Kremenske, mestna gerenta g. Likozar in Turk, dalje je bilo številno zbrano narodno žensko, navzoči pa so bili tudi člani Češkoslovaške jugoslovenske lige in mnogi prijatelji češkega naroda.

Predsednik Češkoslovaške Obce gospod Ludvik je otvoril slavnost s pozdravom na navzoče, po uvodnih formalnostih pa je predaval konzul g. dr. Resl o Masarykovem delu za revolucijo. Zanimivo in aktualno predavanje je zaključil s trikratnim »Slava« vzklikom na kralja Aleksandra. Po njegovem govoru je oddelek godbe dravske divizije intoniral himno »Bože pravde«. G. dr. Krivic je nato kot zastopnik Češkoslovaške-jugoslovenske lige v prilogi predal tonu na kratko ilustriral Masarykovo delo za Jugoslavijo pred in med vojno. Sledile so deklamacije in recitacije. Ljubka, 7 letna Lidunka Moravca, gojenka tukajšnje češke šole, je dovršeno deklamirala pesem »Pozdrav prezidentu«, gđ. Blanka Humlova, ki je nastopila v slikoviti narodni noši, pa je patetično recitirala »Mladina prezidentu Masaryku«. Ciklus predavanj je s slavnostnim nagovorom na mladino in predavanjem »Zasadi (principi) prezidenta Masaryka«, zaključil g. Votara, učitelj tukajšnje češke šole. Članica narodnega gledališča ga. Rogozova je zatem recitirala pesem »Osvoboditev«, gđ. Vedralova pa je čustveno zapela znano slovaško narodno »Teče voda...«. Oficijska slavnost je bila nato zaključena, pred razhodom pa je dr. Krivic še prečital vdanostno brzojavko prezidentu Masaryku.

Slavnost je bila zaključena s himno: »Kde domov mu«, nakar so se gostje razšli. Na češkoslovaškem konzulatu je bilo opoldne sprejemanje častitk. Proslava rojstnega dne prezidentu Masaryku je bil nov dokaz bratske vzajemnosti obeh narodov.

Dr. Jamarjevo predavanje o jetiki

Zveza kulturnih društev v Ljubljani je priredila v nedeljo v prostorih elitnega kina »Matica« predavanje o jetiki. Govoril je specialist za pljučne bolezni g. dr. Tone Jamar. V lepem, obširnem in temeljito zasnovanem govoru je gospod predavatelj opisal bistvo te kužne bolezni, njen potek in potek. Posebno dobrodošlo je bilo poslušalcem to, da se je g. dr. Jamar posluževal pri predavanju statističnih pregledov o naših domačih razmerah, kjer razsaja tuberkuloza zlasti v industrijskih revirjih: v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju, na Jesenicah in drugod.

Predavanju je sledil velezanimiv film z nazornimi zgledi jetike in z navodili, kako je treba pobijati to opasno epidemijo. Ker je jetika zelo mnogostanska bolezen, je tudi njeno zdravljenje raznovrstno. V prvi vrsti pa je treba priporočati jetičnim bolnikom: zrak, sonce, počitek in dobro prehrano. Treba se je predvsem ozirati na naravo in njene lekovite sile; zdravila pridejo v poštev šele tam, kjer so naravni pripomočki nepopolni in nemogoči.

G. predavatelj je tudi med predavanjem filma pojasnjeval posamezne faze razvoja jetike. Film je pokazal, kako popolno je urejeno zdravljenje tuberkuloze zlasti na Nemškem, kjer imajo zlasti v okolici sv. Blaža vzorno urejena zdravilišča. Z bogatimi statističnimi materialoma opremljeni film je tekli celo uro in pojasnil navzočemu občinstvu

marsikaj, kar mu je bilo do tega dne neznano.

Dvorana kina »Matica« je bila polna. Avditorij je z velikanskim zanimanjem sledil izvajanjem g. predavatelja in ga je na koncu za njegov trud nagradil z navdušenim ploskanjem. Zvezi kulturnih

društev svetujemo, da nadaljuje to serijo predavanj iz zdravniške stroke. Koristila bo ž njimi vsem slojem, pomagala bo s propagando zdravstvenim tendencam in si bo pridobila hvaležnost tisočih, ki ne morejo vzeti v roko strokovne knjige o nalezljivih boleznih.

Ševčikov kvartet, ki nocoj koncertira v Ljubljani. Od leve proti desni: Lhotsky, Procházka, Moravec, Pour.

John Dynely Prince

dosedanji ameriški poslanik na danskem dvoru, je imenovan poslanikom v Beogradu.

Peter Štepec - 60letnik

Danes praznuje šestdesetletnik svojega rojstva g. Peter Štepec, veletrgovec z vinom v Šiški.

Peter — prijatelj ga nazivajo le s tem imenom, — je bil rojen v Brezjah pri Sv. Križu pri Kostanjevici. Bilo je v hiši 10 otrok pa malo kruha, zato je moral mali Peter že z 10. letom po svetu

s trebuhom za kruhom. Od takrat je bil o polnoma nase navezan, toda žilavost in vztrajnost ter stremljenje, da pokaže, kaj zamore z lastno pridnostjo, ga je vodilo sprva po trnjevem potu pomajkanja in vzdržnega dela do ustanovitve lastnega doma in rodbinskega gnezda. Zaposlenje v vinski trgovini ga je dovedlo do tega, da je sam ustanovil veliko, cvetočo in široko Slovenije dobro znano trgovino z vinom in restavracijo v Šiški pri Ljubljani.

Naša narodna in dobrodušna društva imajo v Štepecu najboljšega podpornika. Štepec je član skoro vseh narodnih društev (n. pr. član treh Sokolskih društev), pa tudi v odbore je bil mnogokrat izvoljen. Pri društvu za zgradbo Sokolskega doma v Šiški je marljiv odbornik.

Kot dobrega gospodarja so ga občani volili v občinski odbor v Šiški, dokler se ni ta združila z Ljubljano.

Kot gostilničar je z vsemu zastopal tudi stanovske zadeve, zato je tudi že veliko let član odbornik Gostilničarske zadrage v Ljubljani.

Pri vsem gospodarskem in načelnem delu si je pa ohranil veliko ljubezen do narave, zato je navdušen pa tudi umen lovec. Slovenski lovci so mu izkazali zaupanje s tem, da so ga izvolili v centralni odbor Slov. lovskega društva.

Rodbinsko življenje je potekalo Štepecu prav ugodno. Je žal, da mu je pridna soproga, ki mu je vedno stala zvesto ob strani, prežgajala umrla. Vzgojil je troje pridnih narodnozavednih otrok: sina, ki mu že vodi cvetoče podjetje in dve hčeri, od katerih je ena omožena z odličnim Slovencem v Jul. Krajinu.

Vsakdo, ki ga pobliže spozna, mu ostane dober prijatelj. Ima nekaj posebno priprave v svojem značaju, je ljubezniv in skromen v občevanju, vedno pa zvest in odkrit prijatelj, značajan mož, ki se nanj lahko vsak zanaša. Morda je malo ljudi, ki bi imeli toliko prijateljev iz vseh slojev kakor ravno Štepec. S svojim odkritim in ljubeznivim nastopom je priljubljen v vsaki družbi in povsod dobrodošel kot dober družabnik in prijatelj.

Zvestemu somišljeniku, ki je vsikdar rad in z vsemu izpolnjeval svoje strankarske dolžnosti, kličemo tudi mi s številnimi njegovimi prijatelji: Še na mnogo leta!

Danes, v torek, ob 20. uri v Unionu

KONCERT

«ŠEVČIKOVEGA KVARTETA»
Na sporedu Mozart, Szymanovski, Dvořák.

Nenavadna nesreča v Slov. goricah

Hiša se je sesula nad glavo nič hudega sluteče posestnice.

V Slovenskih goricah je še ponekod navada, da zidajo hiše ali iz sirove ilovice ali iz nežgane opeke. Dobro zidane stavbe so razmeroma trpežne, ko se seve dobro posuše. Na slabi način si je zgradila hišico pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah tudi posestnica A. Merčnik. Pri zgradbi pa so napravili bržkone to napako, da niso zgradili na ilovitih tleh dovolj trdnih temeljev. Radi deževnega vremena se je sirova opeka razmeščala in tudi temelji so se začeli vgrezati. Na zunaj ni bilo opaziti posebnih sprememb, tako da nikdo ni mogel pričakovati nesreče. Minulo nedeljo dopoldne okoli 11. je 44letna posestnica Merčnik pripravljala v kuhinji obed. Nenadoma so se stene zazibale in cela stavba se je porušila ter pokopala posestnico pod razvalinami. K sreči je bilo ognjišče trdno napravljeno tako, da ogenj ni izbruhnil iz štedilnika, sicer bi bil gotovo nastal še požar.

Posestnica sama je dobila težke po-

sporedu ima skladbe Poljaka Szymanovskega, Rusa Rostaveca in Italijana Respighija. Pri koncertu sodeluje pianist Kroemer iz Grada, ki spremlja gosp. Sancela, obenem pa tudi nastopi samostojno z dvema točkama Debussyja. Cene navadne koncertne, predprodaja vstopnic od danes naprej v Matični knjižnici na Kongresnem trgu.

Slovenski upodabljalci umetniki v Sarajevu. »Kjub mladim« iz Ljubljane priredi v kratkem razstavo del svojih članov v Sarajevu. Razstavljati bodo brata Kralja in brata Vidmarja Jakac, Pilon, Stiplovec in Fran Zupan. Razstava bo v prostorih Mestne zbornice.

Prof. Robert Auer znani zagrebški slikar, razstavlja praver v Utrichovem salonu v Zagrebu oltarne slike, velike kompozicije, in portrete. Med razstavljenimi predmeti je največja slika kompozicija žen skih aktov ter rimska ljubavna idila ponoči.

Shakespearevo gledališče v Stratfordu zgorelo. Shakespearevo spominsko gledališče v Stratfordu je v soboto popoldne zgorelo. Najbrže je požar zajel zidna roka. Knjižnico in dragocene rokopise se je posrečilo večinoma rešiti.

Restavracija L'Aiglon v dunajskem Burgtheatru. V soboto, dne 13. t. m. bo v dunajskem Burgtheatru premijera Restavracije drame »L'Aiglon«, ki je poleg »Cyrana« in »Chanteclaira« eno najpomembnejših del francoskega dramatika.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Ljubljenc celega sveta, izredno lepi filmski umetnik

GUNNAR TOLNAES

ki je bil pred kratkim na Dunaju in Pragi od tisočih in tisočih oboževalk prav prisrčno sprejet in kontno so se ženske ročice, te nežne in nič hudega zmožne — Tolnaes v Pragi lotile dejansko. Ker se — kakor je znano — od živega telesa ne da ničesar odtrgati — za s omin seveda — so se lakomne devojke lotile njegovega traka... Vleklo so za škrice, trgale in vpile in res je bilo nekaj tako srečnih, od Boga skozi veliko okno pogledanih, ki so vlovile kak kosček fraka. Danes ga bomo videli v izvrstno uspel briljantni veseligr!

„Njeno malo veličanstvo“

Kot partnerica igra Karina Bill.
Zabavno! Veselo! Duhovito! Izven programa „Doutig Journal“.
Kino „LJUBLJANSKI DVOR“ 1447 a Telefon 730

Prednaznailo: „Princesa in klovn“.

veliki monumentalni francoski film.

škodbe in so jo morali prepeljati v mariborsko bolnico. S stanovanjsko hišico vred se je podrl hlev, kjer je imela Merčnikova kravo. Razvaline so kravo zadušile. Sosedje so prihiti takoj na pomoč in rešili, kar se je še rešiti da-

lo. Škoda je za posestnico tem občutnejša, ker proti taki nezgodi seveda ni bila zavarovana, saj na deželi mnogo hiš niti proti požaru ni zavarovanih. Poleg vse nesreče pa bo imela Merčnikova še sitnost z oblastvi.

Senzacijonelo priznanje morilca Čiča

Čič obtožuje na smrt obsojenega Zlahtiča morilca še drugih umorov. — Izvršitev smrtne kazni nad Čičem in Zlahtičem odgodena. — Zlahtič skušal pobegniti iz zaporov.

Maribor, 8. marca.

Po mestu so se v zadnjih dneh že ponovno širile vesti, da bosta znana morilca Zlahtič in Čič, ki sta bestialno umorila družino čevljarja Mikla v Studencih pri Mariboru, v prihodnjih dneh obešena.

Tem večjo senzacijo so danes izzvale vesti, da je izvršitev smrtne kazni nad obema morilcema odgodena, ker je Čič izdal več skrivnosti, ki težko obremenjujejo njegovega sokrivca in zapeljivca Zlahtiča. Čič je doslej še vedno upal, da bo pomiloščen v dosmrtno ječo. Ko pa je spoznal, da ga njegovi upi varajo, se je odločil izpovedati vse, kar mu je znano, da si vsaj na ta način olajša vest.

Te dni je pisal svojemu zagovorniku dr. S. Dopisnico, v kateri ga prosi, naj ga obišče v zaporu, ker mu hoče zaupati neko važno odkritje. Dopisnico pa je seveda zajelo sodišče. Preiskovalni sodnik se je podal takoj k Čiču, ki je nato baje res podal naravnost senzacionalne izjave. Priznal je, da je do sedaj prikrival več težkih zločinov, ki jih ima baje na vesti Zlahtič. Ker za uvideva, da se vsilic ne bo rešil, mu je sedaj vseeno in naj svet izve, kaka zverina je Zlahtič. Miklov umor v Studencih naj bi bil samo en slučaj iz celoga niza bestialnih umorov, ki jih je zasnoval in izvršil Zlahtič s svojimi pomagači. V nadaljnji izpovedi dolži Čič Zlahtiča umora trgovca Rosenfelda v Podvincih pri Ptuj, dalje posestnice Visenjak in še nekaterih drugih umorov.

Kot morilec trgovca Rosenfelda je bil svoječasnno obsojen neki Alojzij Polak iz Kapele na smrt na vešalih, pozneje pa pomiloščen na 15 let težke ječe. Polak je vedno zatiral, da je nedolžen in si prizadeval, da doseže obnovitev kazenskega postopanja. Baš te dni je zopet preko svojega zagovornika vložil novo prošnjo, v kateri navede nove priče, ki naj dokazujejo njegovo nedolžnost. Spričo senzacionalne izpovedi Čiča je jasno, da je Polak že štiri leta po nedolžnem v ječi.

Kakor bi bilo sklepatl iz izjav Čiča, je imel Zlahtič organizirano celo roparsko tolpo, ki je po njegovih navodilih morila in ropala. Zlahtič je bil torej nekaki slovenski Čaruga, menda le še bolj krvoločan kot oni iz Hrvaatske. Preiskava je se sedaj seveda takoj obnovila in oblastva so mrlično na delu, da doženejo resnico skoro neverjetnih izpovedi morilca Čiča. V zvezi z njegovimi izpovedmi je bilo večeraj baje izvršenih tudi že več aretacij. Zlahtič, ki o vsem preokretu menda še nič ne ve, se pač dobro zaveda, da zanj ni več rešitve izpod vsilic. Zato je skušal te dni pobegniti iz

zaporov. Za beg je bilo že vse pripravljeno in bi se imel izvršiti v noči minule nedelje. K sreči pa so oblastva za njegovo nakano pravočasno doznala in jo preprečila.

O podrobnostih nove preiskave varujejo oblastva strogo tajnost. Že o priliki razkritja umora v Studencih in porotne razprave proti obema morilcema se je govorilo, da ima Zlahtič še več drugih umorov na vesti. Bil je radi umorov že pred desetimi leti dvakrat v preiskovalnem zaporu, vendar se je vselej spretno umaknil, da mu niso mogli nikdar do živga. No, sedaj, ko ga zapuša in izdaja njegov pomočnik v delavnici in najožji pomagač pri njegovih zločinih, mu to menda ne bo več uspelo. Za zadevo vlada v javnosti seveda največje zanimanje in njegova razkritja v tej bestialni zločinski aferi bodo zopet nekoliko dni zaposlila senzacij željno publiko.

Drzen vlom na sodišču in davčnem uradu v Ptuj

Ptuj, 8. marca.

Ptuj ima svojo senzacijo. Obiskali so nas člani internacionalne vlomilske družbe, da preizkusijo svojo novo vlomilsko orodje.

V noči na nedeljo okrog ene zjutraj je službojoči stražnik zapazil, da so glavna vrata sodnega poslopja le priprta. Poklical je takoj pomoč in začela se je preiskava. V pritličju sodnega poslopja se nahaja sodna blagajna, v prvem nadstropju pa davčni urad. Morebitne vlomilce je bilo pričakovati v davčnem uradu, ker je pač v davčnih blagajnah vedno več gotovine nego v sodnih. Res se je ugotovilo, da so vlomilci poskusili svoje delo pri davčni blagajni. Zaprli so vrata sodnega poslopja in se nahajajo v sodnem vložišču, kjer se nahaja tudi sodna blagajna. Z revolverjem v roki sta oba stražnika prodrala. Vlomilci — po raznih okoliščinah sodeč sta bila dva — pa so jo med tem časom ubrali skozi okno. Blagajna je bila prevrtna in deloma odprta. Izginilo je gotovine okoli 20.000 Din. Vlomilci pa niso utegnili vzeti s seboj tudi svoje vlomilsko orodje. Pustili so na mestu vlomila elegantno usnjato kaseto s popolnoma novim najmodnejšim vlomilskim orodjem, ki se je brezdvomno v Ptuj prvič preizkusilo. Bil je to specialno izdelan sveder, ključ, vlomilni drogi itd. Iz vsega sledi, da so vlomilci člani dobro organizirane vlomilske družbe. Le tuječnosti policije se je zavedali, da se vlomilci niso postilisti bogatega plena v davčnem uradu, kjer je bilo okrog 100.000 Din gotovine in ogromna množina vrednostnih papirjev.

Sumi se, da je pričakoval vlomilce avtomobil, ki jih je takoj po begu iz sodnega poslopja odpeljal. Policijski nadsvetnik g. Kerševan iz Maribora je bil takoj na licu mesta in pričel z energično preiskavo. Vlomilce je podpirala temna noč in jim je zlasti prišlo prav, da ni gorela niti električna luč na cesti. Mestna uprava je namreč odredila, da se radi štedenja ugasne elektrika razsvetljava ob 1. ponoči. Neobhodno potrebno je, da se torej vsaj na križiščih in trgih zopet dovolj celonočna razsvetljava z obločnicami. Včeraj in danes je bilo v Ptuj radi tega vloma velikansko razburjenje.

Danes zadnji dan grandioznega historičnega filma

„Yolanda“

Ljubav kneginje Marije Burgundske in Maksimilijana Avstrijskega. Interesi Burgundije in Francije prilislijo Marlo v zakon z sinom Louisa XI. — norcem. Odkrita grozodejstva zločinca Louisa XI. in drugi najzanimivejši prizori. Predstave trajajo po 2 uri pop. ob 3., 5., 7. in 9.

KINO IDEAL

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20. uri.

Torek, 9.: Zaprt.

Sreda, 10.: »Obrt gospe Warrenove«. D.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 20. uri.

Torek, 9.: »Zongler Naše ljube Gospe«. A.

Sreda, 10.: »Večni mornar«. C.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Torek, 9. marca: Ob 20. »Sluga dveh gospodov«. B.

Sreda, 10. marca: Ob 20. »Grofica Marica«. A. (kuponi).

Četrtek, 11. marca: Ob 20. »Cigani«. C. (kuponi).

Kritika o premieri »Grofica Marice« v ljubljanski operi je morala radi pomanjkanja prostora izostati.

Ševčikov kvartet, ki koncertira nocoj ob 8. uri v Unionjski dvorani je tekmo svojega 23letnega obstoja priredil brez števila koncertov v najrazličnejših kulturnih centrih Evrope. Največji časopisi vseh evropskih narodov hvalijo v najlaskavejših besedah umetniško dovršeno prednašanje Ševčikov-

ga kvarteta ter ga stavijo v isto vrsto, kakor je Češki kvartet. Kritiki hvalijo umetniško skupno igranje kvarteta, ki se predstavlja na koncertnih deskah kakor eno samo umetniško telo, ki z isto fineso in ljubeznijo goji klasični kakor tudi svetovni moderni repertoar. Od našega nacionalnega osvobođenja dalje je torkov koncert prvi koncert Ševčikovega kvarteta v Ljubljani. Občinstvo opozarjamo na to prvorazredno umetniško prireditve, ter obveščamo, da so vstopnice po navadnih koncertnih cenah v predprodaji v Matični knjižnici.

Gostovanje ge. Zdenke Zikove v praškem Narodnem divadlu. Bivša prima donna ljubljanske opere ga. Zikova je pred kratkim gostovala v Pragi. Peta je v Narodnem divadlu ulogo Margaret v »Faustu«, naslovno ulogo Puccinijeve »Tosce«, Charpentierjevo »Luizo« in Elzo v Wagnerjevem »Lohengrinu«. Kritika na moč hvali njene kreacije, povdarja fino šolo v lirskih in dramskih partijah ter izraža končno željo, da bi pevko angažiralo Narodno divadlo.

Vijoliński koncert. Ravnatelj glasbene šole Glasbene Matice v Celju, bivši član Zikovega kvarteta gosp. Karel Sancel priredi v ponedeljek 15. t. m. v Ljubljani vijoliński koncert, na katerem bo izvajal razne vijoliške skladbe novejša doba. Na

Domače vesti

* **Doktorat ekonomsko-komercialnih znanosti.** Minister prosvete je izdal posebno naredbo s predpisi za noštrifikacijo doktora inozemskih visokih šol iz ekonomsko-komercialnih znanosti. Ta uredba se za sedaj nanaša samo na one, ki želijo postati profesorji ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu. Pozneje, ko se osnuje visoka trgovska akademija v Beogradu, bo naredba veljala tudi za to šolo.

* **Disciplinarno postopanje za učitelja.** Jugoslovnsko učiteljsko združenje je svojedobno zahtevalo, naj se v novi finančni zakon sprejme tudi odredba o disciplinarnem postopanju za učitelje. Ministrstvo prosvete zahtevi ni ugodilo, ter je svoj odlok motiviralo s tem, da ni na razpolago zadostnega števila strokovnih prosvetnih oseb za upravnega sodišča, ki naj bi se bavila z učiteljskimi deli.

* **Novinarske olajšave za potovanje v Rumunijo.** Rumunsko ministrstvo za zunanje zadeve je, ustrežajoč želji novinarstva Male antante, izdalo komuniké, glasila, katerega se je rumunjska poslaništva v Beogradu in Pragi naročila, naj jugoslovnskim novinarjem izdajo brezplačne vizume za potovanje v Rumunijo. Za brezplačne vozne listke na rumunjskih železnikih naj se jugoslovnski novinarji obračajo na rumunsko poslaništvo v Beogradu ter označijo tudi kraje, kamor žele potovati.

* **250.000 Din za novinarsko združenje.** Kakor doznava »Jutranji list«, bo minister prosvete povodom predlaganja amandmanov v Narodni skupščini zahteval, da se sprejme v državni proračun prispevek 250 tisoč dinarjev za Jugoslovnsko novinarsko združenje.

* **Bivši grški kralj Jurij v Beogradu.** Bivši grški kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta se pripeljala v nedeljo zvečer s dvornim vlakom, ki ju je čakal v Zombolu na rumunjski meji, v Beograd kot kraljeva gosta. Na kolodvoru sta ju sprejela adjutant general Hadžić in minister dvora Damjanović.

* **Bivši bolgarski poslanec Spasov umrl.** V Caribrodu je umrl v petek bivši bolgarski narodni poslanec Vasil Spasov v starosti 52 let. V dobi vlade Stamboliškega je bil pomočnik šefa tajne policije v Sofiji ter je kot tak bil izvoljen v Narodno sobranje. Ob prevratu je bil aretiran in zaprt v centralnem zaporu, pozneje pa v sled bolezni izpuščen. Pobegnul je na naš teritorij ter do smrti sprovel v bezgrednem taboru v Gornjem Milanovcu. Prošli četrtek se je s svojimi starši sestel v Caribrodu, kjer ga je nenadoma zatekla smrt.

* **Glavna kontrola proti imenovanju Jovana Plamenca.** Iz Beograda poročajo, da je glavna kontrola vložila protest proti imenovanju Jovana Plamenca za našega poslanika v Pragi ter smatra, da se mu tudi ministrski prejemki od ujednjenja pa do današnjega dne ne morejo izplačati. Plamenčevo imenovanje za poslanika smatra glavna kontrola za nepravilno.

* **Iz diplomatske službe.** Po vestih iz ministrstva zunanjih zadev ostane naš berlinski poslanik g. Balugdič še do aprila na svojem sedanjem službenem mestu ter prevzame šele sredi aprila poslaniške funkcije v Rimu. Balugdič je poverjena naloga, da dovrši v tem času pričetka pogajanja s predstavstvom sovjetske Rusije.

* **Dopust profesorjem in učiteljem ustanovljen.** Minister prosvete je izdal naredbo, s katero so ustavljeni dopusti profesorjem in učiteljem za opravljanje svojih osebnih in privatnih poslov, ker je to v škodo šolskega pouka.

* **Šmarnsko-rogarsko učiteljsko društvo je dne 6. marca na zborovanju v Rog. Služi odločilo znano deklaracijo; nekatere točke kot nepotrebne, druge kot neumestne. Sčasoma bo videl tudi vodja nesloge, da se režimska politika ne da vsiliti učitelstvu.**

* **Reorganizacija ženskih strokovnih šol.** V ministrstvu za trgovino in industrijo se pripravljajo reorganizacija pouka v ženskih strokovnih šolah v smislu programa zadavnega pouka v naprednih deželah. Vse take strokovne šole bodo podrejene posebnemu novemu odseku ministrstva za trgovino.

* **Smrtna kosa.** Včeraj popoldne je preminula v Ljubljani gospa Antonija Dev, vdova po dež. svetniku v pokolu. Pokojnica je bila izobražena dama in zelo prikupljiva značaja. Pogreb bo jutri ob 16 ur v Jurčičevega trga št. 2 na pokopališču k Sv. Križu. — V Cerklji je umrl v nedeljo v starosti 67 let g. Anton Kravanja, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil dober in umen gospodar. Dolga leta je bil član in tajnik cerkniške posojilnice. Po misljenju je bil odločen pristaja naše stranke in tudi naš dopisnik. Pogreb bo danes ob 3. popoldne. — V nedeljo je umrl v Ljubljani g. Ferdinand Anžiček, odvetniški konceptist. Pogreb bo danes ob 15.30 iz splošne bolnice. — V Varaždinu je umrla v starosti 29 let gđ. Anica Nagovec. Njeno truplo prepeljalo v Krko pri Siličini, kjer jo požene danes ob 3. popoldne k več. nemu počitku. Blag jim spomin, žalostnim naše iskreno sožalje!

* **Norveški izletniki v Dalmaciji.** V Dubrovnik prispje dne 24. aprila norveški luskazni parobrod »Meteor« s 250 izletniki, ki pridejo iz Monaka preko Tunisa in Krfa v Dalmacijo ter se potem preko Maltie in Gibraltarja vračajo v svojo domovino.

* **Rečni promet Zagreb-Beograd.** Kmetijski minister Vasa Jovanović je kralju predložil referat o ukrepih proti poplavam. Kralj se je zlasti zanimal za regulacijo Save, ki naj bi se uredila za plovbo tako, da bi se med Zagrebom in Beogradom mogel vršiti rečni promet.

* **Elektrifikacija Dravskega in Murskega polja.** Včeraj so se zaključila dolgomesečna pogajanja med Falsko elektrarno in občinami Središče, Ormož, Ljutomer in M. urša od vžigano olajšave iz njopos

vzhodnem ozemlju mariborske oblasti. Posamezne občine so zastopali pri pogajanjih: Središče Josip Zadravec in Franc Lukačič, Ormož dr. Adam Bar in Vinko Grivec, Ljutomer dr. Tone Heric, Mursko S-bito Josip Benko in notar Anton Kodar. Sestava zastopnikov posameznih občin je bila zelo posrečena. S pripravo se začne že v prihodnjih dneh tako, da bodo elektrifikacijska dela dokončana že do letošnje jeseni.

* **Nov parobrod na Jadranu.** V Dubrovnik prispje dne 24. aprila norveški luskazni parobrod »Meteor« s 250 izletniki, ki pridejo iz Monaka preko Tunisa in Krfa v Dalmacijo ter se potem preko Maltie in Gibraltarja vračajo v svojo domovino.

* **Novo postajališče na železniški progi Ormož-Murska Sobota.** Ministrstvo prometa je ugodilo prošnji občine Dokležovje in sosednjim občinam, ki so prošle za ustanovitve postajališča med postajama Verželj in Beltinci. Postajališče, ki se bo imenovalo po najbližji občini Dokležovje, bo v kratkem otvoreno in bo služilo samo za osebni promet. Dokležovčani in njih sosedje so sami napravili nasloj za peron in kakor kaže, se zelo veselijo postajališča, ki obeta imeti mnogo potnikov, ker je okolica velika.

* **Dalmatinci se selijo v Južno Ameriko.** Po uradnih statističnih podatkih se je meseca februarja z otokov Hvara in Korčule izselilo v Južno Ameriko 261 oseb.

* **V nedeljski številki nam je uskarski skrat vrnil »Ljubljanske velebore«** med otvoritev mednarodnega šahovskega turnirja na Simmeringu ter skvaril tudi besedilo k sliki ob priliki 50letnice francoske zbornice. Ker se mu je to zdelo še premalo, je nagajivec zamenjal celo sliko novega italijanskega poslanika v Berlinu s sliko italijanskega kredentističnega heroja Battistija!

* **Naše čipke v inozemstvu.** Srebrno medaljo »Mednarodne razstave dekorativne umetnosti v Parizu« je dobila še akademična slikarica gospa Lavričeva, sorodna našega rojaka gospoda Janka Lavriča v Strasbourgu, za razstavljene čipke in batik zaves po lastnih kompozicijah.

* **Organizacija absolventov elektrotehnične delovodske šole** vabi vse člane in absolvente el. del. šol na svoj I. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 19. marca ob 9. popoldne na Tehniški srednji šoli v Ljubljani.

* **Občni zbor podružnice Lovskega društva za Gorenjsko** se bo vršil 14. t. m. v Lescah. Opozorjamo nam je gorenjske lovce.

* **Slovenski Pravnik 1926 št. 1.** In 2. Razprava univ. prof. dr. Lapajnetta: »Za odpravo pojma »zakonski zadržek« pramašča mnogo več, kakor naznanja naslov. Pisatelj ne predlaga samo odpravo pojma »zadržek«, temveč razmotriva kritično tudi učinke zakonskih zadržkov v meddržavnem razmerju. Dr. Rudolf Andrejka nam prikazuje razvoj upravnega prava v razpravi: »Nove smeri v našem upravnem postopanju«. V. Korosec pa prizadevanja sod-bne romanistične pravne šole v članku »Nove smeri v romanistiki«. Snopčič prinaša še književna poročila in kazenske odločbe. Opozarja se na poziv za udeležbo na kongresu pravnikov, ki se bo vršil letos meseca septembra v Ljubljani.

* **Jajca se pomezujejo čudovito hitro; naložke jih v steklenice, dokler je čas!** Priporočke za konzerviranje dobite v drogeriji »Sanitas«, Ljubljana, Prešernova 5.

* **»Titan« v Kamniku.** Kakor javljajo iz Osilje, je tamkajšnja livarna železa prevzela upravo tovarne »Titan« v Kamniku. Pri tej priliki je bil ravnatelj livarne, Pilpel, imenovan za generalnega ravnatelja tega podjetja.

* **Potres v Slavoniji.** Iz Sladojevecev v Slavoniji nam poročajo: Dne 7. marca ob 8. uri 6 min smo čutili u potresni sunki. Smer je bila vertikalna; sledili so trije sunki z manjšim presledkom ene sekunde, tako da je izgledalo, kakor da bi se kak sod zakotalil po stopnicah. Do 11. ure dalje nismo čutili nikakih potresnih sunkov več.

* **Seidlov večer v Kandiji.** Iz Novega mesta nam poročajo: Narodna društva v Novem mestu proslave sedemdesetletnico odličnega znanstvenika in idealnega narodnega delavca gospoda Ferdinanda Seidla, rojenega Novomeščana, z »Seidlovim večerom« dne 10. t. m. ob 20. uri v dvorani gostilne Windsoher v Kandiji. Vsi čestitci g. profesorja —dame in gospodje— dobrodošli. Posebna vabilu se ne razpošiljajo. Gospoda, ki mislijo v Windsoherjevi gostilni tudi večerjati, naj prijavijo to v trgovini E. Kastelica v Kandiji; vendar jih prosimo, da opravijo večerjo pred 20 uro, da ne bo slavnosti motila preglasna postrežba.

* **Burja prevrnila železniški vlak v Dalmaciji.** Mečani vlak, ki vozi ob pol šestih zjutraj iz Sinja proti Splitu, je prošlo soboto ob navadnem času krenil iz Sinja ter na vsej progi ni imel zamude. Na tej progi divja večkrat močna burja, ki je ozkoimnim vlakom zelo nevarna, veld česar je železniška uprava odredila, da v slučaju, ako znaša hitrost burje nad 80 kilometrov v 1 uri, vlak na tej progi ne sme voziti. Po

staja Vranjič-Solin, ki ima posebno napravo za merjenje burje, mora, ako nastopi nevarnost, vso progo obvestiti, vlak pa se morajo na prvi postaji ustaviti. V soboto pa je bila burja tako močna, da je uničila tudi brezolavne in telefonske zveze. tako da postaja Solin ni mogla obvestiti proge o nevarnosti. Vlak je vozil dalje, a v bližini Klisa je burja prevrnila vseh pet vagonov. V vagonih je bilo malo potnikov in na srečo ni bil nihče težje poškodovan. Vagoni so le deloma pokvarjeni. Iz Splita je bil takoj odposlan pomožni vlak, ki pa radi burje ni mogel dospeti na kraj nezgode. Potniki so se razšli in so bili zadovoljni, da se jim ni pripetilo kaj hujšega.

* **Železniška nezgoda na Iliđah.** V soboto popoldne so pri Iliđah v Bosni skočili s tira štirje vagoni vlaka, ki je vozil proti Mostaru. Nastala je le materijalna škoda. V nedeljo zjutraj je bila proga zopet v redu.

* **Tihotapljenje tobaka.** Na beograjskem kolodvoru je ustavila v soboto fin. kontrola mladega potnika, ki je nisl dva kovčega, v katerih je bilo trideset kilogramov tobaka. Tihotapec je odnesel pete. Po zapiskih, ki so se našli v kovčkih, se domneva, da bodo v kratkem prišli na sled večji družbi ki se je na debelo bavila s tihotapljenjem tobaka.

* **Vlom v železniško skladišče v Marenbergu.** Naknadno se nam poroča, da je bilo pri zadnjem vladu ukradenega tobaka in cigaret za skupno vsoto 13.820 Din in ne 133.820 Din, kakor je bilo pomotoma poročano v »Jutru«.

* **Ožljotja je dete, ki je zmrznilo.** V noč 28. decembra lanskega leta je 23letna M. Popelnik, rodom iz Pobrežja pri Mariboru, ki je služila v Zagrebu, odložila svoje 14 dni staro dete na Miramarski cesti. Orok je ponoči v hudem mrazu zmrznil. Pri obmrtnosti, ki se je vršila prošlo soboto pri sodnem stolu v Zagrebu, je obtoženka lo-kaje izjavila, da je dete pustila na cesti v obupu, ker jo je zapustil oče nezakonskega otroka in ker je nikdo ni hotel sprejeti v službo z otrokom in ker ni imela sredstev, da bi dala otroka v rejlo. Obtoženka je bila obsojena na dve leti ječe.

ZORRO

ZORRO

ZORRO

ZORRO

v glavni vlogi

DOUGLAS FAIRBANKS

pride

ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizika ta je bilo v dobi od 1. do 7. marca rojenih v Ljubljani 39 otrok (24 moških, 15 žensk) skupaj torej 29 oseb in sicer: 4 osebe za boleznijo na srcu, 3 za jetiko, 2 za ostarlostjo, 1 za rakom, 1 za akutno bronhitis 1 za pljučnico, 1 za zamotanjem čreves, 1 za prirojenjo slabostjo, 1 veld slučajne smrti ne poškodbe, 10 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 7 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 7 oseb: 4 na škriaticini, 2 na ošpicah in 1 na davici.

— **Alkoholizem in železničarji.** Preteklo soboto zvečer se je vršilo v šoli ljubljanskega glavnega kolodvora predavanje o alkoholizmu, namenjeno predvsem železničarjem. Udeležba je bila tako mahna, da je izgledalo, kakor da ravno železničarji, pri katerih bi pričakovali vsaj nekaj zanimanja za to aktualno vprašanje, a priori odklanjajo vsak razgovor o alkoholizmu. Predavatelj g. dr. Mikš je obravnaval vsa vprašanja ki so v posredni in neposredni zvezi z alkoholizmom, v tako poludno-znanstveni obliki, da pridobi tudi oni, ki se noče odločiti za popolno abstinenco, mnogo velenimivega in koristnega za svoje zdravje. Dr. Mikš namerava svoje predavanje ponoviti, na kar že danes opozarjamo vse železničarje. Pridite poslušati in ne bo vam žal!

— **Došla krasna izbira otroških oblek in plaščkov.** Bluze vedno najnovije. Kristo fič-Bučar, Ljubljana, Stari trg.

— **Od g. Slavka Tomerlina,** znanega aka demskega slikarja iz Zagreba, razstavljenih slik v Jakopičevem paviljonu, je en del izbranih slik cenj. občinstvu na ogled v galeriji kneza J. Čerkasova, Selenburgova ul. 7., I. nadst.

— **Mladinska organizacija »Edinost«** prične z rednimi taboriščnimi vajami v sredo, 10. t. m. Gajeva ulica št. 2. Prosim sigurne udeležbe. — Načelnik.

— **Gostilna pri »Majarončku«** zraven Leoniča toči novodoločena izborna ljubomerska blizelska in dolenska vina.

— **Pevski zbor Glas Matice v Ljubljani** Radi obkrožiti g. pevovodec ne bo v tem tednu pevskih vaj. Nadaljne vaje bodo naznanjene v listih. — Odbor.

— **O gnojenju na vrta s prirodnim in umetnim gnojem** predava danes, v torek ob 8. uri zvečer inž. Rado Lah. Predavanje se bo vršilo v I. nadstropju deške ljudske šole na Črnozičevi cesti (Grabnu). Vstop prost.

— **Policijske priave.** Od nedelje na pondeljek so bili prijavljeni sledeči slučaji: 1 vlom, 3 tatvine, 1 izgred, 1 prestopok nedo stojnega vedenja, 1 prestopok žaljenja strazje, 1 poskušeni samomor, 3 prestopki preko-račenja policijske ure, 3 prestopki kaljenja nočnega mira in 4 prestopki cestno policijskega reda. Aretacija je bila izvršena i in sicer radi suma tatvine.

— **Obisk v stanovanju.** Čevčar Lotze Zurinl, stanujoč v Rožni dolini, je opazil v nedeljo popoldne, ko je odprl omaro, da mu je zmanjkala beželnica, v kateri se je nahajalo 6 bankovcev po 100 Din. V stanovanju se je bržkone dan preje splazil nepoznan umzovnik, ki je odprl vrata s ponarejenim ključem in se oskrbel za nedeljo.

— **Aretovan slepar.** Tonček Japelj, po počitku trgovski potnik, o katerem smo že pred par dnevi pisali v našem listu, da slepari tudi kot zastopnik nekaterih ljubljanskih tvrdk ter jemlje na račun tudi predplačila, je sleparil zadnje dneve naše Belokranice. V soboto pa mu je postalo dobi nenadoma dolgočasno in pripeljal se je nazaj v Ljubljano. Obvestil je o svojem prihodu najprej svojo izvoljenko v Šiški in obljubil, da pride obiskat v nedeljo popoldne ob 16. Tonček je res točno prišel našel pa je tam mesto dekleta detektivka, ki mu je takoj mehko postal v zaporu. Japelj je ogoljufal več strank za okrog 8000 Din.

— **Vlom v barako.** Branjeva Neža Adamič, stanujoča na Kette-Murnovi cesti št. 9. je našla v nedeljo vrata svoje stolnice široko odprta. Stolicer je prišel v notranost barake s pomočjo železne »klanke«, s katero je odtrgal višje ključavnice. V vrečo, ki jo je našel v notranosti barake, je predrnul umzovnik zbal za okrog 450 Din raznih slaščic in pobral iz neke škatle tudi nekaj drobiža. Umzovnik je moral biti bržkone kak sladkosneden zlikovec.

— **Zopet poskušeni samomor v kinu Matice.** V nedeljo se je pripetil v kinu »Matica« zopet slučaj poskusa samomora. Okrog 17. ure ko so pred kinom in v avli nekatere čakali na konec in drugi na pričetek nove predstave, je stopil neki deček v čakalnico opazil mlado gospodično, ki je bila iz mahne steklenice. Ko je obrnila obraz proti njemu, je deček opazil, da je deklica izredno blede. V čakalnici je močno zadisalo po li-zolu. Iz kina so takoj telefonirali po rešilni avto. Prišel je tudi stražnik, kateremu pa deklica na njegovo vprašanje zakaj se je zastrupila, ni hotela dati pravega odgovora. Rešilni avto je že skoro onesveščeno mladerko odpeljal v bolnico, kjer so ji takoj izprali želodec. Danes je že izven vsake nevarnosti. Kandidatinja smrti B. O. je stara šele 17 let, in je uslužbena pri nekem tukajšnjem arhitektu kot pisarniška moč. Kaj jo je gnalo v smrt, nikakor noče povedati.

— **Kako se pa pišejo?** Detektivka se je šel Lovrenc P. v nedeljo ponoči v neki ljubljanski kavarni. Znal pa je biti premalo uraden. Šihl je v vsakega gosta posebej in lih spraševal, kako se pišejo. Ker so pa gostje vedeli, da imajo razni »detektivki« včasih holazen pred uniformiranimi stražnikom, so istega kmalu priklicali, nakar je Lovrenc ka pituliral in dejal, da je samo »farbale«. Vendar so gostje dejali, da niso nič »nafarbanje in »detektivki« je moral s tražnikom na bližnjo stražnico. Med potoma se je streznil, vendar ostal karajzen še vedno in grozil stražniku: »Al bo hudič, če vas vidim kedaj, da v službi pijete v gostilni!« Ta nerodnost bo Lovrencu menda še strašno nerodno hodila.

Iz Maribora

— **Rojstni dan prezidenta CSR Masaryka** je proslavila tukajšnja češka kolonija pod okriljem agilnega češkega kluba skromno, toda dostojno in vredno tega dogodka. Dopoldanska interna prireditve v šolskih prostorih češke šole v Cankarjevi ulici je bila namenjena predvsem mladini češke kolonije Iskrnenja govoroma predsednika češkega kluba g. Bureša in učiteljice češke šole gđ. Svecove, ki sta v izbranih besedah orisala življenje prvega prezidenta češkoslovaške republike in podčrtala domovinsko-nacionalni pomen njegovega dela, so sledile ljubko prednašanje deklaracije češke dece. Na to so preleli otroci češke povestne in ilustrirane knjige, ki jih je podarilo češko znanje ministrstvo. V imenu J. Č. lige je čestital k rojstnemu dnevu prezidenta Masaryka g. dr. Reisman, ki je izrazil željo, naj se vezi med Čehi in Jugoslovenci v okrilju JČ lig še bolj strnejo in okrepe. Proslava, kate ro je posetila češka kolonija polnoštevilno in odborniki mariborske JČ lige, je bila zaključena s češko himno »Gde dumov muja. Popoldne se je vršila v mali dvorani Narodnega doma čajanka in predstava češkega marionetnega gledališča.

— **Otroški popoldan.** V nedeljo je Maribor tudi za duševno zabavo najmlajših prav dobro poskrbel. Češki klub je svoji dopoldanski proslavi Masarykovega rojstnega dne pridružil še lepo popoldansko prireditve za mladino s marionetnim gledališčem in pogostitvijo dece dopolnilne češke šole. Pridružila se je tudi skoro vsa mariborska češka kolonija tako, da je bila mala dvorana v Narodnem domu polna. Ljudska univerza pa je imela za našo deco zopet pravilnik večer. To pot je pripovedovala mladim dušicam gospa Gerčeva iz Ljubljane, harfinist g. Lukež pa jim je zaigral par krasnih komadov na lepo harfo. Mariborska deca, ki je imela ta dan v svoji sredi tudi »očeta« Ciolbana, je torej minulo nedeljo harmonično bogatila svoje ne-žne duše.

— **Mariborska žandarmerija — na cestih?** Znano je, da po stanovanjskem zakonu, ki velja od 15. maja lanskega leta, državni uradi v zasebnih poslopih niso več zaščiteni to je, hišni lastnik jim lahko brez razloga odpove. Ker za plačilo povisane najemnine, ki navadno ni odgovarjala razmeram, uradi niso imeli kredita, so jim hišni lastniki v mnogih slučajih odpovedali najete prostore. To je posebno zadelo mnoge orožniške postaje in obsto-a nevarnost, da bodo nekatere postaje sploh ukinjene, ker ne dobe potrebnih prostorov. Ali bo to v korist prebivalstvu dotičnih in sosednjih občin, le seveda drugo vprašanje. Enaka nevarnost preti se da tudi orožniški postaji v Mariboru, kateri so odgovorili njeni dosedanjli prostori v Prešernovi ulici. Ker država nima proračunske možnosti za zgradbo hiš za svoje urade, more pa plačevati primerno na emni, menda ne bo preostalo nič drugega nego da mestna občina postavi poslopje, v

DIMA
MEZVAIER

TVORNICE SVILA ZA ŽIVANJE I VEZ

—UMJETNA SVILA—SVILA ZA LUKNICE—SVILA ZA VEZ—SPECIJALNO FINA—SVILA ZA SVE SVRHE—KAO: AZURIRANJE—INDUSTRIJU—OBUCE—KURBELSTICH—ITD.

SKLADIŠTE—ZAGREB—**DJAKOVIC i SPILLER**—ZIMJENAC 15—

katerem bi se namestili državni in njeni uradi, ki se nahajajo v bivših stanovanjih. Prebivalstvo mesta ima itak direktno in indirektno korist od uradov.

— **Gradnja stanovanjske hiše.** Kakor smo že poročali, bo gradila mariborska občina za svoje uradnike stanovanjsko hišo na vojaški Smetanove in Vrtni ulice. Te dni so pričeli z kopanjem temeljev in odvažanjem zemlje.

— **Osrednje društvo nižjih poštinih in brozajavnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani,** priredi tudi letos začetkom maja svojo veliko dobrodelno tombolo. Čisti dobiček je namenjen v korist bolnim članom, vdomam in sirotam. Prosimo občinstvo, da nas tudi letos v vsakem oziru podpira pri naši dobrodelni prireditvi. Vsa tukašnja društva pa prosimo, da se ozirajo na našo prireditve, ter event. svoje preložitjo na drugi dan.

— **Nezgode in nesreče.** Terezija S. uslužbena pri tvrdki Volta, je prednočajem na potu domov padla v Strussmayerjevi ulici tako nesrečno, da je obležala nezavesna in so jo z rešilnim avtom odpeljali na dom. — 15letni Franc Tolč iz Pobrežja je ukradel doma 200 Din, pobegnul v mesto, kjer se je pridno zabaval, d kler ni potrošil denarja. Ko je napočila moč, se ni upal več k materi, temveč je iskal skri-vajšča na trgu, na križišču železnice ob Tržaški cesti, kjer odkladajo ugasle lokomotive. Ker pa tudi ugasli pepel oddaja še dušjave pline, je fant padel v nezavest. K sreči ga je našel nek železničar, ki je o tem obvestil policijo in rešilni oddelk, nakar so ga prepeljali v bolnico.

— **Izbrablanje bede delavstva.** Tukašnja socialna demokratska stranka je minulo nedeljo skicala v Gambirnovi dvorani delavski shod, na katerem naj bi delavstvo, kakor je objavila »Volksstimme«, protestiralo proti postopanju TPD. Prvi govornik je še kolikor toliko stvarno razpravljaj o bedi odpuščenega delavstva, kritiziral postopanje kapitalistične družbe, ter pozival na skupen naslop vsega delavstva. Nadležna dva nemška govornika pa sta seveda ubrala politične strune in delala reklamo za socialiste. Ko pa se je oglašal k besedi podpredsednik Orjune g. Tripaio in je hotel spregovoriti v imenu narodnega delavstva, mu niso hoteli dati besede. Mi sicer razumemo, da gospodom ni več, da se delavstvo obrača od njih in se seveda oklepa nacionalnih organizacij, mislimo pa, da bi lahko mirno prenesli tudi protest nacionalistov, ki jim gre res za zaščito klorističnega delavstva in ne le za izkoriščanje mas.

— **Koncert »Drave« v Mariboru.** Na koncertu dne 13. t. m. ob 20. uri v Goltzovi dvorani v Mariboru se bo izvajal sledeči spored: E. Adamič: Lucipeter ban; O. Dev: So pa ročce u hartelnu zavovale; E. Adamič: Za nlega vse pretpri (moški zbor); P. Čajkovski: Arja knezi Gremina iz opere »Jevgenij Onegne«; I. Massenet: Arja Bonifacija iz opere »Jongleur de Notre Dame« (poje g. Rumpel); St. Premr: Polidmo spat, Starček roma na goro (ženska zbor); O. Dev: Oj, Indija, V Celovcu lepo pavkajo, E. Adamič: Oženil se bom (moški zbor) in končno P. Hugolina Sattnerja: Jejtejeva prisega. Vsi zbori se izvajajo prvič v Mariboru. Vstopnice v predprodaji pri g. Zlati Brišnik v Mariboru.

— **Ljudska knjižnica v Narodnem domu** izposojejuje proti zadostni legitimaciji vsakomur leposlovne in znanstvene knjige. Največja izbira modernih romanov, okrog 10.000 knjig.

— **Rezervni oficirjem članom Pododora** Udrugaenja rez. oficirjev i ratnikov, v četrtek, 11. t. m., članski seetatek v kmečki sobi Narodnega doma. Začetek ob 20. uri. Razgovor o Samopomoči in drugo. Pridrite zanesljivo! — Predsednik.

Ljubezen gre skozi želdec, zato pazite gospodinje, da kuhate le v posodi kupljeni pri tvrdki

Stanko Florjančič
trgovina z železnino
Ljubljana Sv. Petra c. 35.

Da najboljši je to znaj,
Colombo Ceylon čaj!

Posebna špecialiteta vinske kleti Ljubljanskega dvora.

Od danes naprej vsak dan od 5.—8. zvečer **apetiten predvečerni zakus** po zuernih cenah.

Ure za birmo
F. Čulen Prešernova 1.

A. Kunc, Ljubljana

priporoča svojo bogato izbero
finih površnikov

za gospode
po prav zmernih cenah.

Naši onstran granic

Koncert v Gorici. V soboto se je vršil v Trgovskem domu koncert »Evskega in glasbenega društva«, ki je uspel zelo dobro in je bil tudi povoljno obiskan. Občinstvo je z zadovoljstvom ugotovilo, kako je zbor od zadnjega nastopa napredoval. Gospodinja Marta Dominikova je žela mogočen glas posebej za solopisec iz opere »Bohema«. V nedeljo se je koncert ponovil.

V Trstu je umrl g. Ivan Macarol, družinski upokojenec, oče g. Jos. Macarola, župnika v Skednju. Pokojnik je bil poštena slovenska duša. Naj počiva v miru!

Iz Vipave je izginil italijanski trgovec Gundi. Iz Neaplja je prišel srečo iskati v Ajdovščino in od tam se je priselil v Vipavo. Sedaj je svojo robo prodal gospe Rajkovi in odjadril nazaj v neapeljski Raj. Zapustil je polno dolgovo. Gundi je surov izvažal, nadut človek, ki je zaničeval in žalil Slovence, kjer je mogel. Med Slovenci pa ni prostora za take elemente. Je že marsikateri odšel pa tudi oddele. Je že marsikateri odšel pa tudi oddele. Je že marsikateri odšel pa tudi oddele.

Češki inženjer F. Hofman je generalni ravnatelj Brunnerjevih tovarnov v Podgorici pri Gorici. Krepi se sodeloval pri obnovi tvornice v Podgorici in v Strahčah. On vodi tudi načrte za hidroelektrične naprave na Goriškem, ki obetajo industriji velik razvoj. Na razstavi v Milanu bo zastopala tudi goriška industrija in inž. Hofman izloži tam tekstilni stroj, ki je baje tako izpopolnjen, da postane neobhodno potreben po italijanskem.

Fašisti Urh. V Trstu imajo mučnika Bevcarja, ki je padel, zadet na kamljono

sredi italijanskih fašistov, v Postojni imajo pa Frana Urha, ki se je zgrudil ob meji. Tega slovenskega mladeniča so se spomnili postojnski fašisti na svojem občnem zboru s rimskim pozdravom in eden izmed njih je predlagal, naj se postavi nagrobni spomenik iz marmorja Franu Urhu, ki je zaznamoval s svojo krvjo sveto in nedotakljivo vzhodno mejo...

V Idriji obravnava težko delo v rudniku še mnogo starih delavcev, ki bi morali biti že vpokojeni. Borili so se svoj čas za 35letno službeno dobo ali sedaj se pravi: delaj, dokler ne omažeš! Pred kratkim se je ponesrečil v rudniku nadpaznik Seljak, mož, star 62 let. Rudarski revirni urad odpošlje v slučaju nesreče komisijo, da ugotovi vzrok na lcu mesta.

Devinski grad. Volni vihar je bil skoraj porušil devinski grad. Lastnik princ Thurn v Taxis pa se je vendar odločil, da popravi in sežida zopet devinski grad, katerega se drži dolga zgodovina. Leta 1924. se je pričelo obnovno delo in sedaj je grad gotov ter zopet ponosno kraljuje na devinskih skalah.

V Dufovljah na Krasu pojele otročice, ko rajejo v otroškem vrtcu »Leze... Slavi...« štavi lid. Te dni se odprli tak otroški vrtci tudi v Tomaju, kjer bo zvenelo enako petje na uho onim, ki se potezajo za potujočevališče slovenskih otrok... Slavi... štavi.

Pivka. Viši svet za lava dela v Riru je odobril načrt za razna ureditvena dela reke Pivke.

Iz Celja

Redni sestanek članov SDS v Celju se bo vršil v sredo v klubovi sobi Celjskega doma. Začetek razgovorov ob osmih zvečer.

Sestanek članov SDS v Celju-okolica bo v četrtek pri Permozerju v Gaberju.

Stalni volilni ineniki za mesto Celje. Temeljem členov 5, 6 in 7 zakona o volilnih inenikih z dne 30. maja 1922. Ur. list 18467 ex 1922. se objavlja, da so stalni volilni ineniki za mesto Celje, počenši z dnem 5. marca stalno razgrnjeni ob navadnih uradnih urah v sobi št. 2 mestnega magistrata. Vsakdo ima pravico imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njegov popravek. Občinstvo se opozarja, da smejo pri volitvah glasovati samo oni, ki so vpisani v imenik. Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali usno od mestnega magistrata ali pa od okrožnega sodišča v Celju, toda od tega samo pismeno.

Mestni magistrat celjski, dne 3. marca 1926. Župan: dr. Juro Hrašovec, s. r.

Nenadna smrt. Umrl je večeraj zjutraj v Celju viši stražnik Andrej Černigoj v 45 letu starosti. Rajni je že deli časa bolehal na ležalcu. Se v soboto je vršil svojo službo. — zvečer se je javil bolnega. Černigoj zapušta ženo in štiri otroke. Pogreb se bo vršil jutri, v sredo, ob 3. popoldne. Naj v miru počiva! — V soboto, dne 6. t. m. je umrl g. Stefan Čok, mesar in gostilničar ter vojni invalid v Celju. N. v. m. p.

Planinski sejem, ki ga je priredila v Celju skupina navdušenih ljubiteljev planin pod okriljem Savinjskega podružnice Slov. plan. društva, je v soboto večer do zadnjega kotička napolnil obširne prostore Celjskega doma. Spored je otvoril prav posrečen nastop smučarjev, turistov in nedeljskih turistov, ki je nudil obilo zabave in smeha. Planinski sejem, vodniki, planinske cvetlice, srečevali in vse druge mnogostevilne atrakcije so dosegli popoln uspeh. Udeležili so se prireditve vsi sloji prebivalstva iz Celja in okolice; mnogo je prišlo gostov iz Savinjske doline, Maribora in Zagreba. Prepričani smo, da bo finančni uspeh prireditve, ki tvori prvi temelj bodoči novi planinski koči na Koroski, popoln. Največ zaslug si je pridobil za lepi večer odbor pod predsedstvom sod. svet. Tilerja. Planinski sejem gotovo ostane v Celju vsakoletna in splošno priljubljena prireditev.

Mestno gledališče. V torek 16. t. m. se vprizori v mestnem gledališču »Elga« sanjska drama v šestih slikah. Režira mag. pharm. g. Fedor Gradišnik. Igro je spisal Gerhard Hauptmann, zastopnik realizma moderne nemške dramske literature.

Občinska politika v Celju. Govoril sem z matadorjem radikalije v Celju, z nabudnim mladeničem, ki obeta postati pač naslednik. Vsaj blizu temu je že bil kot kandidat brez kvalifikacije. Po njegovih izjavah graja nova koalicija vsak napredek mesta. Odveč jim je cvetličanec, predložena razsvetljava in ozlisanje mesta. Radi bi kneli le denar v kasi, pa makar da zgleda mesto kot kaka hribovska vas. Na vsak način hočejo gerenta, ki bo napravil sredi mesta vaško lužo, pred vsako hišo pa znojšče. To bo silno lahko delo, ker imamo v Celju veliko goved in mnogo gnoja.

Izredni občni zbor Sokola v Celju je sklican za četrtek dne 11. marca ob pol 6. zvečer v sejni dvorani Sokolskega doma. Dnevni red: 1.) Sprememba pravil; 2.) Službenosti. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje ne glede na številno prisotnost članov.

Iz Trbovelj

Uradni dan okrajnega glavarstva bo jutri 10. t. m. v občinski pisarni.

Sokolsko društvo v Trbovljah vabi vse člane in članice na sestanek, ki se bo vršil jutri ob 9. zvečer v mali dvorani Sokolskega doma. Na dnevnem redu je nabava blaga za nove kroje in vseskolajski zlet v Pragi.

Obrtniške zborovanje v Trbovljah, ki je udeležilo nad 100 obrtnikov in trgovcev. Vršilo se je pri Fortju na Vodi. Zborovanje je otvoril predsednik g. Miha Kozun, nakar je poročal tajnik g. Ante Suntuja o stanju društva in o njegovih bodočih načelih. Sklenilo se je, da se bo vršilo praznovanje obrtniškega praznika 19. t. m. z vso slovesnostjo. Natančnejši spored bo še izdelal odbor. O redukciji delavstva in o kreditu delavstvu je prav tako poročal g. Suntuja. Omenil je nastalo premogovno krizo v naši državi, nastajajoča brezposelnost ru-

Kreditni zavod za industrijo in trgovino v Ljubljani

Dne 8. t. m. se je vršil VI. redni občni zbor tega zavoda v lastnih bančnih prostorih. Iz zanimivega letnega poročila ki daje pregled o celotnem našem gospodarstvu v preteklem letu, posnemamo naslednje:

Prešlo leto za katero polagamo svoje račune, je v gospodarskem pogledu izredno zanimivo. Vseposred je očitno odločno hotenje, da se odpravijo posledice vojnih in poveljnih razmer. Tako hotenje je praktično izraženo in je očitno smoteno in pospešno prebajanje do normalizacije našega gospodarstva in je neobitno, da zahteva ta prehodna doba tinitam svoje žrtve. Likvidacija starega položaja je samo po sebi privlačna bolj nego vsaka obljubljena mera do tega, da prihaja do stare veljave v trgovini in obrtnosti politični element. Težavne gospodarske prilike, sicer izboljšane, nega prometa postreli pritič konkurenca, ob sočasnem omejenem odjemu, opreza na cenah kreditnih zahtev stavlja velike zahtevke do sposobnosti trgovca in industrialca. Težji zaslužek, redkeše delovne prilike novrreno zadržani, v denar in nje ga vrednost je nepričakovano močno pripomoglo do tega, da je svet zopet začel skrbno ravnati z denarjem. S stabilizacijo valute se je vseopred vrnila varčnost. Ta razlog in opasna gospodarska konjunktura vodijo do tega, da naraščajo pri denarnih zavodih hranilne vloge tudi pri nas, kjer je od nekada že imelo prebivalstvo navado za to in dobre prilike za štedenje. V teh nglahkih prilikah je utemeljena želja in zahteva kupčijskega sveta, da so oblasti ukreni v vseh panogah uprave preudarjeni in dobro pripravljeni brez kvar ne sunkovitosti.

Nazvle težkim upravnim problemom, kateri, je reševati v naši prostorni državi spriči mnogoblikih razmer v posrednih pokrajinah, je stvarnemu opozorvanju mogoče ugotoviti statno napredovanje na potu konsolidacije. Nacionalni novci se je v preteklem letu v nekoliko hitrem koraku dvignili do dokaj višje vrednosti, katere je pač nečulbo presentila to in ono stroko v uvozu in izvozu, potem pa ostal več mesecev na višini okoli 9.15 švicarskega franka. Boljša ocena domače valute je brezdomno ugodno učinkovala na razpoloženje prebivalstva in pripomogla k spoštovanju denarja. Večja kupovalna sila dinarja pa v zemlji samé še ni prišla do prave veljave. Cene se polagoma in ne za vse stroke enakomerno uravnavajo. V problem letu je stonila v veljavo nova avtonomna carinska tarifa, ki pomenja odločni napredek v gospodarski enotnosti in večje vpoštevanje gospodarskih potreb domačega dela v celoti. Na temelju nove carinske tarife je bila dana možnost, da je prišla morda država urelati trgovinsko-politične odnose napram inozemstvu potom obsežnih trgovinskih pogodb. Zaključili smo že nove trgovinske pogodbe z dokaj številnimi pogodbenimi tarifinimi postavkami z Italijo in Avstrijo. V velkem krogu važnih industrijskih interesov je očitno zadnja pogodba povzročila nerazpoloženje in glasne tožbe o preveliki popustljivosti v odločitvah postavkah, potrebnih za obrambo našega domače obrtnosti. Neizhoda delo na polju urejanja trgovinsko-političnih odnosov napram inozemstvu naša država v tekočem letu smoteno nadaljuje in izpopolnjuje. Zadolgoviti pojav na prometnem polju je uveljavljanje nove enotne železniške tarife in raznih tarifnih dogovorov.

Letina je bila povprečno rečeno obilna in ugodna. Naš izvoz je kvantitativno v celoti večji nego prejšnje leto, po vrednosti je pa nekaj slabšeji. Vzrok leži v tem, da je padla vrednost mnogim vrstam kmetijskih in gozdnih produktov. V prehodu v novo carinsko ero se je dvignil uvoz važnih fabrikatov tako zlasti pletenin vseh vrst, kar terih cene se drže vztrajnejše nego cene agrarnega blaga. V trgovini in industriji je kakor drugod po svetu zaznamovati mrko konjunkturo, ki žal ne kaže še znakov, da popusti. Malo je strok, ki se lažje giblje. Delovnih prilik je malo. Brezposelnost se oglašja s trdnimi posledicami tudi v naši zemlji. Kmet skrbno obrača denar ter kupuje samo najpotrebnejše. V agrarni zemlji e ta okolnost tem bolj odločilnega pomena za promet in trgovino, ker je kupovalna moč srednjega stanu močno opešala. Denar se je v toku leta pocenil, vendar doleži ni mogel učinkovito pripomoci do živahnjega razpoloženja v trgovini in obrtnosti.

Mlado leto 1926. je nenavadno žalostno pričelo za naš gospodarski svet. Srditi dela je moral po sklepu Najvišje modrosti dne 2. januarja 1926 iz tega minljivega sveta naš predhodni in mnogozaslužni predsednik gospod Ivan Knez.

Blagopokojni predsednik je bil mož redkih vrtil in izrednih kvalit. Mirno, stvarno in previdarno delo je bilo njegovo vse. Uje. Veščakov njegovega kova je t. žko dobil v gospodarskih krogih, kakaj odlični naš predsednik je bil doma v kmetiji tako, kakor v kupčiji, industriji in v denarnih poslih. V najtežavnejših položajih je imel dober in zareslji svp. Svoe redke sposobnosti je neeobitno in postrvalno skor pol stoletja stavil na razpologo javnemu delu. Veliki pokojnik ni bil samo član vodstva različnih gospodarskih podjetij, marveč je tudi v naših stenovskih korporacijah igral veliko vlogo in je najvažnejše od njih, tako Zborstvo za trgovino in industrijo v Ljubljani dolga leta kot njen predsednik vzgledno in postrvalno vodil. Našemu zavodu je bil od ustanovitve najboljši vodnik, zanesljiv svetovalec in iskren prijatelj. V iskreni pleteti se spominjamo nev-nljivih zaslug odličnega pokojnika ter mu ohrani naš zavod vedno hvaležen in časten spomin.

V letu 1925. je znašal celokupni promet 22.357.623.000 Din.

Iz bilance povzemamo naslednje številke: a) k tiva vrednostni papirji 3.379.425.73 Din, konzorcijsni računi 16.630.196 Din, mentice 43.568.479.87 Din, blagajna 22 milijonov 201.078.97 Din, inventar 14.640.32 Din, realštete 1.376.231.05 Din, debitorji 282 milijonov 326.381.14; pasiva: deniška glavnica 12.700.000 Din, rezervni fond 8 milijonov 432.133.85 Din, trate 9.730.58 Din, vložki na banke 33.358.187.85 Din, kreditorji 291.317.07.99 Din, debiške 3.542.82.60 Din.

Iz dne 15. t. m. se veda za poslovanje leto 1925. dividenda od 10 odstotkov, to je

Gospodarstvo

po 10 Din za vsako delnico.

V podastitev spomina umrlega prvega predsednika se je osnoval Ivan Knezov fond za odslužne nameščence in njih svoje v znesku 250.000 Din.

Hmeljarjem in tistim, ki hočejo postati hmeljarji

Ugotovljeno je, da savinjski golding ni več leti, kakor je bil pred dvanajstimi leti, temveč je prišel hiral. Začetna reznica je tudi, da se je nrešga pozneza hmelja lo. tila peronepora in nam ga žuta uničiti. Izgledi našega hmeljarstva v bodočnosti torej niso prav sijajni.

Zaradi nekoliko ugodnejših hmeljskih cen v minulih letih se je površina a hmeljem zasaenega zemljišča prav izdatno povečala. To pa ne le pri nas, nego tudi drugod. Vse črvi za hmeljem in vse zavida Savinjske zanj. Ne uroštevajo pa dejstva da pridejo po dobrih letih vedno tudi slabša in prav slaba leta.

Degeneracija goldinga so pa hmeljarji deloma sami zakrivali, ker niso upoštevali in še ne upošteva vedno in novod navodil umnega hmeljarstva. Koliko je Hmeljarsko društvo že pisalo in tudi ustmeno razpravljalo o selekcioniranju hmeljske rastline, a skoro vse brez uspeha.

Obilokrat smo že povdarjali, da si bomo hmeljarstvo kot vir blagostanja ohranili le tedaj, če si bomo vsi prizadevali pridelovati le hmelj prvovrstne kakovosti. To se bo pa zgodilo, ako bomo strogo pazili na pravno selekcioniranje hmeljske rastline, kajti le tem potom pridobivamo sadeže, ki so sposobni za vzorne in doblihanone nasade ter pridelovanje res prvovrstnega blaga.

Rez hmeljske korenike se je letos že pričela. Povpraševanje po sadežih je ogromno. Radi tega so razni ljudje dinarji in posli, dan in noč na nogah ter nabirajo sadeže na njivah za nove hmeljarje, ne da bi strogo pazili na razne vrste hmelja in na kakovost sadežev. Mislijo si namreč: sadež je sadež in vse gre v en koš.

Nasadi, nanašljeni iz neostiranih in morda okuženih sadežev, niso le v veliko škodo dotičnim odjemalcem, nego so tudi v škodo hmeljarstvu vobče, ker iz slabih sadežev doraste le slabotna rastlina, ki daje manj vreden plod. Hmelj slabe kakovosti pa ovira kupčijo, tlači ceno ter povzroča da hmeljarstvo polagoma peša kot vir blagostanja.

Kdor hoče torej postati hmeljar in kupiti sadeže, mora biti skrajno previden. Boljše je namreč za sortiran in zdrav sadež plačati po 1 Din, kakor po 10—20 par za nesortiran, morda okužen sadež.

Razmere hmeljarstva v Sloveniji so deloma podobne razmeram na Češkem. Savez hmeljarskih društev v Zaton (CSR) je objavil te dni naslednje okrožnice: 1.) Hmelj si sadeži so last dotičnega hmeljarja in ne njegovih ali drugih uslužbencev ali dinarjev. Le lastnik sadežev lahko razpolaga z njimi. Na se ovari zaradi tatvine orožništva vsakdo, kdor neopravičeno pobira in prodaja sadeže. Kolikor ima hmeljar sadežev odveč, naj jih uniči. Uničujejo se naj tudi vsi okuženi in slabotni sadeži. 2.) Sadeži se naj ne prodajajo prekupcem in ne v okolice kjer se še ne pečajo a hmeljarstvom. 3.) Vsi hmeljarji naj vestno upoštevajo nasvete svoje organizacije in naj postopajo složno.

Hmeljarji - Savinjsčani, upoštevajte tudi vi navodila Saveza in svoje domače organizacije ter postopajte složno v ohranitev in napredek hmeljarstva.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (8 t. m.). Pšenica: baška 76—77 kg, 2 %, 3 vagoni, 267,5—270; baška, 77 kg, 2 %, 3 vagoni 272,5; baša 4 vagoni, 270—275. Oves sremski, 1.5 vagona 177,5. Turščica: baška, do 15. aprila, 2 vagona 210; baška, ladja Tisa do 15. aprila, 2 vagona, 115; sremška stara, pariteta Raček, 1 vagon, 145. Tendence mlačna.

Vprašanje prevzeta vicinalnih železnic od države iz Beograda poročajo da so v prometnem ministrtvu proučuje vprašanje prevzeta vicinalnih železnic od države. Vicinalne železnice naj bi v najkrajšem času prešle v državne roke, tako da bodo tudi trile nadalje do začetka prihodnjega leta izenačene s tarifami na državnih železnicah. Poseben interministerijski odbor proučuje vprašanje dolgov vicinalnim železnicam. Ta odbor bo svoje delo kmalu končal, nakar se bodo pričela neposredna pogajanja s lastniki vicinalnih železnic.

Izplačevanje kupona investicijskega posojila. Po odloku finančnega ministrtva je stavljeno Generalni direktorji državnih dolgov na razpoloženje pri Narodni banki v Beogradu 17.456.950 Din v svrhu izplačevanja kupona 70stotnega investicijskega posojila iz l. 1921. Rok izplačevanja je 15. t. m.

Zborovanje vojvodinskih gospodarskih krogov za izenačenje davčnih zakonov. Novosadski gospodarski krogi so sklicali za 21. t. m. zborovanje, na katerem bodo po drugi drugoga zahtevali čim prejšnje izenačenje davčnih zakonov v naši kraljevini. Kakor je podoba tudi vojvodinski gospodarski krogi ne verjamejo preveč v to, da se bo naš zakon o neposrednih davkih zadosti temeljito prerešetal in kmalu uveljavil.

Položaj na tržišču jaja. Cene so spričo močno povečane produkcije dalje nazadovale. Nakupne cene v državi se gibljejo med 0,75—0,85 Din komad. Mestoma pa se dobe jaja celo po 0,50 Din komad. Izvažajo se precej v Švico, Nemčijo, Italijo in drugam, vendar je v splošnem ponudba blaga večja kakor povpraševanje. Švico in Nemčijo se trguje na bazi 145—155 švicarskih frankov za zajob v Londonu stane 120 komadov 12 šilingov.

Novi pravilnik o točenju alkoholnih pijač. V ministrtvu za notranje zadeve se dela na novem načrtu pravilnika o prodajanju alkoholnih pijač v gostilnah in kavarah. Z novim pravilnikom se bodo izvršile znatne spremembe, slasti glede števila prebivalcev, potrebna za otvoritev kavarne ali gostilne.

Spor med državo in tvornico papirja Vapa v Beogradu. Ta spor traja že dalje časa. Kakor kaže poročila, je beogradske trgovinske sodišče obveščeno, da je ministrtvo trgovine in industrije za pritožbo Mi-

lana Vape razveljavil zbor delničarjev papirne tvornice Milana Vape, d. d., kot nezakonit. Ta zbor so kneli 30. decembra 1925 člani te družbe, ki so istočasno člani Uprave državnih meanolov, in so na tem zboru konstituirali novo družbino upravo brez Vape. Sedaj se bo moral vršiti nov občni zbor točno po pravilih.

Cene na ptujskem živinskem sejmu. Dne 2. t. m. je bilo na sejmu prignanih 201 konj in 695 goved. Cene za kg žive teže: živina za klobase 3—4, srednjerejena 4—7, debeja 7—8.50 Din. — Dne 3. t. m. je bilo na s-jem prignanih 226 ovinj. Prasei, do 8 tednov stari so se trgovali po 150—200 Din komad, a kg žive teže so se prodajali: debeli prašiči v teži od 40 do 100 kg po 10—12 Din, v teži od 100 kg naprej pa po 12—14.50 Din.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. t. m. ponudbe za dobavo mehkih desk, za dobavo raznega mehkega lesa, 100 ton kovaškega koksa, 200 komadov zavornjakov ter medenih odlikov; dne 15. t. m. za dobavo rjavega sušenca, 300 m stročne lepenke, 50 kg stearina - olja, raznih žičnikov, navadne svetilnice, barv in laka ter 16 komadov parnih razvodnikov. Pogojl na vpogled pri ekonomskem odelnju te direktije. — Intendantura III. Pomorske obalske komande v Gjenovici (Boka Kotorska) sprejema do 31. t. m. ponudbe za dobavo 3500 kg olivnega olja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 11. t. m. pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave sena in slame; 18. t. m. pri Dravskem ubojnem slagalistu na Ljubljanskem polju glede oddaje napeljave strelo voda na municijskih skladiščih v Zagoru; 18. in 20. t. m. pri komandah mesta v Bihacu, Gospiću, Sisku, pri komandi otočakega vojnega okruga v Otočacu ter pri Intendanturi Vrbanke divizijske oblasti v Banji Luki glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 1. oktobra 1926; 22. t. m. pri komandi mesta v Murski Soboti glede dobave govejega mesa za čas od 1. aprila do 1. oktobra 1926; 24. t. m. pri direktorji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 120 ton bukovoga oglja. Predmetni oglasi v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Padanje cene na debele v Avstriji. Indeks za cene blaga na debele je od 15. januarja do 15. februarja t. l. padel v Avstriji od 17.554 na 17.212.

Borze

8. marca. LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 0—78. Vojna škoda 0—281,50. Zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20—22, Čejska posojilnica 200—205. Ljubljanska kreditna 200—225, Merkantila 100 do 104, Slovenska 49—0. Kreditni 175 do 185. Strojni, 0—115, Veveče 110—0, Stavbna družba 80—90, Šešir 115—120. — Blago: 1 es: hrastovi plohi neobrobili, od 40 do 130 mm, od 2,50 m dolž, I, II, III, fco meja 0—1100; bukovji plohi, neobrobili, od 40 do 130 mm, od 2,50 m dolž, I, II, III, fco meja 500—0; hrastovi neobrobili plohi, od 60 do 140 mm, od 2,50 m dolž, napr., od 23 cm napr. fco vagon Ljubljana, 7 vagonov, 1000—1000 (1000); deske 20 mm, monte, fco Podbrdo ali Kranjska gora, 18 vag., 540—540 (540); deske od 25—30 mm, monte, fco Podbrdo ali Kranjska gora 18 vag., 540—540 (540); remeljni, 30/60, 50/60, 60/60, 100/100, 120/120, monte fco Podbrdo ali Kranjska gora, 5 vagonov, 540—540 (540); premog: nespremenjeno; poljski pridelniki: zaključki: pšenica, baška, 76 kg 2 %, fco vagon Sekid, 1 vagon 270—270 (270); turščica, činguntina, fco vagon, Manastir, 1 vagon, 195—195 (195); ječmen, gar. 65 kg, par. Novi Sad, 1 vagon, 165—165 (165).

ZAGREB. V bančnih papirjih promet srednji. Tečaj v glavnem nespremenjen. Položaj v industrijskih papirjih nespremenjen. Vojna škoda se je začela trgovati po 280 in je končala na 281. V terminih ni bilo prometa. — Dinar je bil v Curliu okrog 11. ure vstreljeji Enako so mednarodno poznato čvrstejši Italija, London in New York, dočim je Pariz sprico spremembe notranje političnega položaja ostal bel. Na zagrebškem deviznem tržišču je bilo povpraševanje večje. Dunaj in Švica sta za malenkost poskočila. Narodna banka je intervencionala s manjšimi količinami. Skupni promet 11 milijonov dinarjev. Notirale so devize: Dunaj 800—804, ček 799,5—803,5, Berlin 1353—1357, Budimpešta 0.0798 do 0.0803 Italija izplačilo 227.22—228.42, ček 0—227,75, London izplačilo 127.75—275.99, ček 275.65—276.85, New York ček 56.627 do 56.927, Pariz 202.78—204.78, Praga 1681 do 1691, ček 168—169, Švica 1093.16—1097.16, ček 1092.04—1096.04; valute: dolar 66.6 denar; efekti: bančni: Eskomptna 119 do 120, Poljo 17—17,5, Hko 66.6—67, Jugo 102—104, Ljubljanska kreditna 200—0 Praštodona 965—970; industrijski: Dubrovačka zaključek 400 Slavonija 43.5—44, Trbovlje 355—360, Veveče 100—0; državni: investicijski 77—77,5, Vojna škoda, promptna 279.5—281, za mare 281—282, za april 283 do 285.

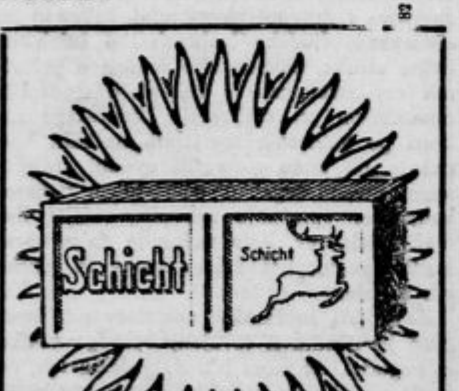
BEograd Devize: Atene 80—83, Dunaj 800—802,5, Berlin 1353—1353,5, Budimpešta 0.0797—0.0799, Bukarešta 24.25 do 24.50, Italija 227.7—227.85, Pariz 203 do 205, Praga 168.45—168,5, Švica 1093.5 do 1094.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4735 do 12.5125, Berlin 168.65—169.15, Budimpešta 99.27—99.57, Bukarešta 2.0075—2.0275, London 34.4025—34.5025, Milan 28.40—28.50, New York 708.15—710.75, Pariz 25.42—25.52, Praga 20.8775—21.0575, Sofija 5.075—5.155, Varšava 91.80—92.30, Curli 136.35—136.85. Valute: dinarji 12.43—12.49, dolarji 707.40—711.40.

CURli. Beograd 9.14, Berlin 123.70, New York 519.625, London 25.2125, Pariz 18.5125, Milan 80.8375, Praga 15.8875, Budimpešta 0.00727625, Bukarešta 2.225, Sofija 3.75, Dunaj 73.20.

TRST. Devize: Beograd 43.90 do 44.10, Dunaj 350—354, Praga 73.70—74, Pariz 88.75—89.25, London 121.10—121.30, New York 24.87—24.97, Curli 478.50—480, Budimpešta 0.05340—0.0535, Bukarešta 10.50 do 11. Valute: dinarji 43.50—44, dolarji 34.880—24.95, 20 zlatih frankov 95—98, zlatna lira 480.20.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.675, v Berlinu 7.385, v Londonu (opoldne) 276.

Vzor vseh vrst mila

</

Iz življenja in sveta

Tristoletnica Newyorka

Letos slavi Newyork tristoletnico svojega obstoja. Američani se pripravljajo na proslavo tega izrednega dogodka z vsemi danimi sredstvi in že so začeli izhajati monografije, ki prikazujejo razvoj tega velenesta od prvih početkov do danes.

Mesto Newyork stoji na 70.800 ha površine ter ima danes približno 66 milijonov prebivalcev. Stiri petine tega ljudstva žive v okrajih Manhattan in Brooklyn. Če pa prištejemo k prebivalstvu še one ljudi, ki prihajajo v mesto po dnevnih poslih, naštejemo lahko celih 9 milijonov ljudi, to je toliko duš, kolikor jih ima cela Kanada.

Kako bo izgledal Newyork, ki je že danes gigantsko velenesto, čez 50 ali 200 let? Teda ni mogoče prerokovati. Na vsak način pa lahko pričakujemo, da bo nastalo iz Newyorka »Katedralsko mesto«, kjer bodo hiše stale drugega poleg druge, kakor nebotični svinčniki. Baš v tem pogledu čaka arhitekta še mnogo težkega dela. Najti bodo morali čisto nov stil z visečimi mostovi, zračnimi vrtovi, arkadami in sličnimi pripomočki.

Newyork nima primere, kar se tiče razvoja. L. 1524. je Ferrasano odkril lukso, ki je postala pozneje newyorksko pristanišče. 80 let za njim se je zasedel v lukso angleški morjeplovec Hudson, ki je iskal direktne poti na Kitajsko. Toda šele L. 1626 se je upala kupiti skupina Nizozemcev prostor, na katerem se je pozneje dvignil »Novi Amsterdam«. Hiše so se sprva stiskale okoli centralne trdnjave, kjer stoji sedaj carinarna in so se v začetku le polagoma širile. Indijanske kolibe so se jim počasi umaknile; L. 1656 je štela newyorkska kolonija jedva tisoč ljudi. Kmalu je postal prostor tesen in zgradbe, ki jih je štela centralna trdnjava, so zvezali z novo naselbino posredstvom palisade dreves, ki so imela namen ščititi ljudi pred napadi Indijancev. V začetku 19. stoletja je bil Wall-Street meja Newyorka.

Odcepek mesta se je nato širil proti severozapadu in Holandci, ki so bivali v tem kraju, so skušali dati naselbini izgled stare domovine. Skušali so postavljati mlino na veter, lesene mostiče in lične hišice, ki so jih tako spominjale na njihovo domovino.

Nova Holandija pa je kmalu izpremenila gospodarja. Angleži, ki so se že bili naselili v nekaterih ameriških krajih, so naglo prodirali proti Newyorku. L. 1664 je primoral vojvoda Yorkski Novi Amsterdam na predajo. Mesto je dobilo ime po zavojevalcu in se je imenovalo Newyork. Napredovalo je zelo hitro. L. 1696 je imelo že 4300 prebivalcev, nato je število rapidno rastle in je štelo L. 1830 202.589 duš. L. 1850 je imelo že nad pol milijona ljudi, L. 1864 pa je že prekoračilo prvi milijon. Na koncu 18. stoletja je Newyork prekrasno združeval nizozemski slog z angleškim in ameriškim kolonialnim slogom. L. 1825 je že imel svojo ulico milijonarjev, deset let pozneje pa je požar za Manhattanom uničil celo vrsto zgradb, ki niso spadale v okvir newyorkskega mesta. V kratkem pa je čas vso to škodo popravil, na mestu starih zgradb so nastala nova poslopja, pojavili so se veliki parki, začela se je razvijati industrija in danes napreduje Newyork z orjaškimi koraki.

Klubi tigrov v daljni Rusiji

V ruskih garnizijah na Daljnem Vzhodu, tam nekje blizu Novokijevska in tik Mandžurije teče življenje oficirjev Rdeče vojske v nepopisni enoličnosti. Kdor mora tja, mu je naravnost obupno. Če ne kvarta se zapije če ne pije, se mora zakavatati. Greh najhujše vrste so tu v pravem cvetu. Mesece in leta se tu srečujejo eni in isti obrazi in kdor ne gleda vanje, se mora kratkočasiti z znanimi sibirskimi tundrami. Pri takem znanju ni nič čudnega, če se ljudje spreobračajo od dneva do dneva. Novi nazorji o življenju morali in svetu postanejo vse prej kakor človeški. Oficirji po stanejo na pol divji in pobešne ter si izmišljajo vsakovrstne igre da si preženejo strašno dolgočasje, ki jih mori in od katerega bi morali umreti, če se ne bi med seboj uničevali.

Časih se zgodi, da pride v to ali ono garnizijo oženjen častnik. Njegovo življenje postane neskončno žalostno. Prijetje se namreč vsak dan, da mora mož braniti čast svoje soproge z golim mečem v roki, zakaj častniki, ki žive na daljnem severu so čisto posiroveli ter nimajo nobenega pojma o dostojnosti in dlžnosti napram osebam drugega spola.

Živeči v takih razmerah, so krasnoar mišji prišli na originalno idejo da osnujejo »Klub tigrov«. Ti klubi žive samo ponoči. Ko se častniki nasitijo tereven ke odidejo na skupni sestanek v hišo k so si jo izbrali v ta namen. Prične se »tigrovska igra«. Najprej se oficirji razdele na dve krili, ki sta obe enako močni. Meče se kocka in kockar zadene uso da, postane lovec njegov nasprotnik pa tigr. Tako se meče kocka, dokler ni določena usoda vseh »lovcev« in »tigrov«. Lovci se nato preoblečejo v bele obleke, tigri pa vržejo nase rdeč pas. Ko je vse gotovo, se pojavijo v sobi natakariji ki začno nositi mizo vodko in »arrakoa«, neko posebno vrsto žganja, ki je pravzaprav čist alkohol. Lovci in tigri izpraznijo velike čaše, ki stojijo pred njimi na mizi. Na dano znamenje

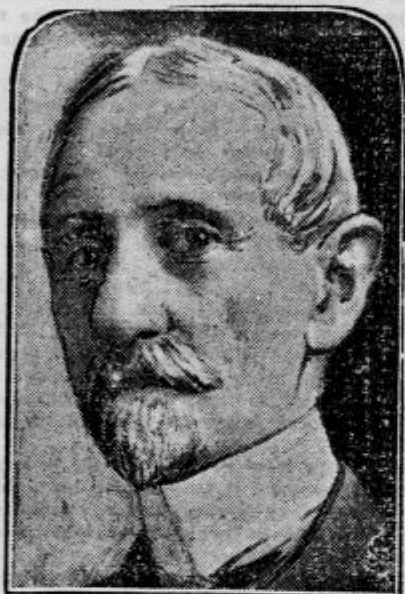
ugasnejo natakariji vse luči, zaklenejo vrata in odidejo spat.

Poveljnik kluba da nato znamenje s piščalko, da se lov lahko začne. Prvi tiger se plazi in skriva po sobi. Zavleče se navadno v kot dvorane, kjer hoče prevariti lovca in se skuša skriti pred njim. Naenkrat se pa oglasi zvonček in tedaj počí strel iz revolverja. Tako se začne medsebojno streljanje in zale zovanje »tigrov«. Ko je eni stranki srašč ne igre dovolj, se vloge izmenjajo. Kdor je ranjen mora takoj zapustiti sobo, lovec pa je slavljen kakor bikoborec v areni.

Neredko se zgodi, da najdejo vojaki jutraj v rani uri kraj reke mrtvo truplo svojega poveljnika. Kdo ga je? Kako je končal?

Bil je »tiger«, se navadno glasi odgovor.

Boljševiške oblasti se na vso moč trdijo, da bi ta barbarski način medsebojnega uničevanja zatrl ali vsaj omejile, toda doslej se ne morelo pohvaliti z uspehom. Nasprotno. »Klubi tigrov« ne prestano naraščajo, navdušenja za to, strašno igro je vedno več in vedno več je tudi mladih žrtev, ki dajejo svoje življenje samo zato, ker so jih oblasti ki odrezali od sveta in jih poslali v tako puščobo, kjer ni mogoče živeti človeškega življenja.

General Averescu

eden izmed vodij rumunske opozicije.

Tisoč in ena noč v resničnem življenju

Iz Bangkoka poročajo, da se je tamkaj v navzočnosti številnih princev in zastopnikov drugih držav vršilo kronanje novega siameškega kralja. Ceremonije so bile zelo svečane. Po cerkvenem obredu je prijel kralj iz rok nekega visokega funkcionarja nič manj nego dvajset kraljevskih znakov z osmimi meči, ki predstavljajo njegovo suverenost. Potem je kralj glasno imenoval svojo ženo ter jo pozval, naj sede poleg njega na prestol. Kralj sam je prevzel naslov branitelja vere in istega dne se je vršilo na Vzhodu še eno kronanje, pri katerem so posadili na prestol novega vladarja Kaskamira Hari Singa, čigar ime je znano tudi na evropskem zapadu.

Očividci popisujejo te ceremonije z velikanskim navdušenjem. Tesne ulice Jamua so se prelivale v vseh barvah in spreved, ki se je vil po njih, je bil res veličasten. Sir Hari Sing je imel na glavi turban iz rumene svile in v njem so bili vsiti veliki diamanti. Čez ramena mu je visel zlat plašč, ki je bil tudi posut z biseri. Ko je vladar sedel na prestol, se je res zdelo, kakor da se je pojavil princ iz tisočene noči.

Sprevedu na čelu sta šla dva ogromna slona. Sledili so nosilci državne zastave, na drugem pa bombnarji s tolkači. Za njimi je šla kavalerija, topništvo in pehota. Petindvajset konjenikov je predstavljalo maharadžino godbo in za vsem tem ljudstvom je zahal sir Hari Sing, katerega so pozdravljale množice na ulicah s klicanjem in gromovitim ploskom.

Za častnikom glavnega štaba maharadžje je stopalo šest slonov, ki so bili pokriti z dragocenimi zlatimi plašči. Na teh slonih so sedeli prestolonaslednik in drugi velikaši dežele. Povorka se je ustavila šele pred nekim cerkvenim hramom, kjer so princa sneli z živali, nakar ga je pomazilil nalašč za to poklicani svečenik. Ko je novi vladar Kaskamira korakal čez veliki trg, so grmeli topovi.

Sir Hari Sing je na to obdaroval vse ženske svoje obitelji ter je sedel na zlat prestol, ki stoji na ogromnem marmornju. Ta podlaga za prestol je bila postavljena na svoje mesto, še preden je prišel Hari Sing na svet. Ko je bilo vse to pri kraju, je začel novi kralj sprejemati deputacije in ljudi, ki so mu bili prišli čestitati. Med temi ljudmi so bili skoraj vsi velikaši njegove dežele, vodil pa jih je maharadža iz Patiale, ki je

Žudi najlepša sukna,

prvovrstna angleška, ter najrožni kamgarn za pomlad je na zalogi in gospodm vsaka množina na razpolago pri

Drago Schwab - Ljubljana

bil tako ugleden, da so bile vse oči uprte samo vanj. Njegova oblačila so bila vredna nad 60 milijonov Din našega denarja.

Zizi Lambrino

bivša žena rumunskega princa Karla, ki je te dni dospela v Pariz ter vložila pri sodišču tožbo proti Karlu, od katerega zahteva 10 milijonov francoskih frankov odpravnine. Proces se bo baje vršil v Parizu, kjer se je Karel sedaj nastanil.

Berači in prostitutke v samostanih

Ruska sovjetska vlada je prišla na misel, da bi bilo dobro, če bi se nekateri samostani pretvorili v zatočišča za prosjake, ki so brez stanovanja. 60 vrst daleč od Moskve je v ta namen restavriran samostan »Černigovski skit« in v njem prebiva že obilna beraška družina. 65 moških in žensk so prepeljali v bivše samostanske prostore samo iz butljske ječe, kjer so bili prosjaki zaprti radi vlačuganja.

Nekdanje meniške celice so popolnoma prilagode potrebam novih stanovalcev in v njih je prostora za 800 ljudi. Do konca letošnje spomladi bodo baje vsa mesta v samostanu zasedena; berači in beračice bodo imeli stanovanje in hrano; obdelovati pa bodo morali v zahvalo za to oskrbo polja in posestva, ki pripadajo samostanskemu poslopu.

Druge načrte ima sovjetska vlada z Dahnrim samostanom, ki stoji ob savolovski progi. Sedaj so v njem nastanjeni invalidi, v bodoče pa bo drugače. Mesto invalidov pridejo v samostan bivše prostitutke, ki bodo odpuščene v izboljšanim zdravstvenem stanju iz državnih bolnic. Do meseca aprila bo tudi ta samostan popolnoma izprazen in preurejen, nakar se bodo vselile vanj nove prebivalke. Dvesto jih bo lahko živelo v teh prostorih in delalo pokoro za zgrešeno mladost. Poglavitni namen, ki vodi sovjetsko vlado pri tem nastanovanju beračev in prostitutk v samostanskih poslopih, je ta, da bi se ti ljudje popravili ter postali dostojni člani človeške družbe.

Pustolovec, ki se je povsod ženi

V Bocnu je te dni prišel policiji v roke prebrisan tiček, ki se je izdal za zdravnika iz San Franciska v Ameriki ter se je vpisal v tujsko knjigo za Sigismunda Arturja Schnitzlerja. Policija mu ni sprva posvečala nikake pozornosti, slednjič pa je izvajala, da je mož hud slepar in prevarant, ki se že celih petindvajset let potika po svetu, obljublja dekletom in vdovam zakone ter prazni njihove denarnice in garderobe.

Lažni Schnitzler je doma iz Budimpešte. Pred kakim četrtoletjem se je pojavil v Bremnu na Nemškem in je poskušal svojo spretnost v goljufiji z denarjem. Nakana mu je izpodletela, redarstvo ga je prijelo, zaprlo in poslalo čez mejo nazaj v Avstrijo s sporočilom, da takih ljudi na Nemškem ne rabijo, ker jih imajo že sami preveč. Domov prišel, se ni držal dolgo v Budimpešti. Preselil se je kmalu v Salzburg, kjer je zopet izvršil večjo goljufijo, potem pa je nameril korake v veliki svet in se je etabliral v Londonu. Ko je videl, da nima posebno srečne oke z denarnimi goljufijami, je začel pustoloviti okoli ženskih kralj, kjer je imel velikanske uspehe. Nešteto žrtev mu je nasledlo. Deloval je v Evropi in Ameriki, kjer se je večkrat oženil, seveda vedno kot samec. Pri ženki pa se je mudil vedno le kratek čas. Navadno jo je že čez par dni pobrisal in odnesel s seboj vse, kar mu je prinesla zapuščenca polovica v doto.

V Newyorku je Schnitzler obrnil tudi dve Dunajčanki. Obema je obljubil zakon, šel z njima pred oltar, nato pa napravil po svoji stari navadi. Prilastil si je denar obeh »zakonskih žena« ter izginil čez veliko lužo. V Berlinu se je seznanil z neko mlado vdovo Američanko. Tudi ta je nasledla njegovim sladkim obljubam in vabam. Šla sta skupaj v Nizzo, kjer je skrbni soprog potrošil več njene imetke, nato pa jo je popihlal v Svico, potem pa na Dunaj. Čez nekaj časa ga je zanesel val

Samo še danes!!

„Ena minuta pred 12. uro“

Smeh. — Humor in zabava v 6 dejanjih.
V glavni vlogi

Luciano Albertini

v družbi znanih italijanskih krasotic: Evi Eva, Vivian Gibson in M. Forescu.

Srečka, ki zadene 1 milijon se založi v klobuk — Klobuk se izgubi — Lov za klobukom čez drn in strn, preko stih, vode, ulic, avtomobilov itd. — Ves Berlin nosi klobuk, kakor oni s srečko — Elegančna družba — Najmodernejša oprema — Duhovite domisljice — Dimnikar prinese srečo eno minuto pred zapalost o srečke. — Toliko smeha izvrstnega humorja, izvanrednih senzacij in napetih scen ni v nobenem filmu.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Predprodaja vstopnic od 10 do pol 1.

ELITNI KINO MATICA vodilni kino v Ljubljani. Telefon št. 124.

usode v Turin, kjer je našel mladostno dunajsko igralko Charlotte S. Predstavil se ji je za zdravnika iz Amerike, ki ima težke milijone. Igralka se mu je res zaupala in mu je celo dala v shrambo svojo garderobo. Pustolovec je šel z njo takoj v zastavljalnico in zastavil vse, kar so hoteli sprejeti. Denar je nato pognal. Čez nekaj časa pa je prišel v Turin igralkin oči, ki je zahteval, da se poročenca razideta.

Schnitzler je krožil po tem dogodku mirno dalje po svetu in se posluževal svojih starih trikov. V Parizu je končno omamiral bankirja Rechta s klorofromom ter ga okradel. Vzel mu je 30.000 frankov v denarju in še razne dragocenosti. Ta rop ga je izdal. Kriminalna policija je razposlala po svetu za njim tiralo in v Bocnu je tiček zaglavil. Naravno, da je že pod ključem.

× *Petrolejska potoka v Kordiljerah.* V Pastu naseljeni Nemci so nedavno izsledili na južnem poboju Kordiljer dva čudna potoka. Poslali so tekočino v Berlin v neki kemični laboratorij, odkoder so prejeli sporočilo, da je izvirnik petrolejskega značaja ter ima veliko gorilno vrednost. V Ameriko sta odpotovala dva nemška geologa. Splezala sta 1000 metrov visoko, da bi na-

tančno preiskala izvirnik petrolejskih potokov, toda sta se pri tem ubila. Zdaj se je osnovala ameriška družba, ki ji je vlada že podelila koncesijo za izkoriščanje petrolejskih vrelcev, ki se zlivajo po koritu v dolino.

× *Zlato iz živega srebra.* Berlinski kemik prof. Dr. Haber je natančno preiskal eksperimente prof. Mitheja, ki je zatrjeval, da se mu je posrečilo najti formulo za izdelovanje zlata iz živega srebra. Haber je imel te dni o zanimivem raziskovanju javno predavanje, pri katerem je povedal, da se je prof. Mithe očitno motil, kajti zlata zlato, ki so prišla pri eksperimentiranju na dan, izvirajo, kakor je podoba, iz drugih snovi, ki so se držale živorebrne rude.

× *Koliko telefonskih naročnikov je v posameznih deželah.* Glasom najnovejše ameriške statistike je bilo koncem leta 1925. v Zedinjenih državah 16.935.918 telefonskih aparatov, to je 863.160 več kakor prejšnje leto. Na 100 prebivalcev pride torej 14,7 telefonskih naročnikov. Statistika navaja stanje še v nekaterih drugih večjih državah: tako je prišlo na Švedskem na vsakih 100 prebivalcev 6,9 naročnikov, v Švici 4,8, v Nemčiji 3,9, v Angliji 2,7, v Franciji 1,7 in v Italiji 0,4.

Katarje jabolka, akutne in kronične, odpraviš s pitjem mlačne RADANSKE VODE same ali pomešane z mlekom.

Prva seja Delavske zbornice

Volitev upravnega odbora. — Položaj rudniškega delavstva. —

Redno izvoljena Delavska zbornica za Slovenijo je pričela z rednim delom. V nedeljo s je vršila v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani njena prva seja, katere so se udeležili delegati polnočestvo. Pod vsemot težkega položaja, v katerem se nahaja rudniško delavstvo, je vladala ves čas prisrčna harmonija in so vse skupine pokazale, da se dobro zavedajo ogromnih nalog, ki jih čakajo.

Predsednik dosedanjega upravnega odbora, M. Cobal, je v pozdravnem govoru naglašal, da bide Delavska zbornica težki boj za svojo eksistenco. Razmere v državi se niso skoro nič izboljšale in ne kaže vlada robenega zemlja za socialne prilike. Pozival je vse delegate k solidarnosti in jih prosil, naj posvetijo vse svoje sile izboljšanju socialne zakonodaje.

V verifikacijski odbor, ki je potrdil veljavnost vseh mandatov, so bili imenovani: Giljvert, dr. Bohinjec, Svetek, Oslak in dr. Milavec.

Po poročilu verifikacijske komisije so po dali zastopniki posameznih klubov svoje deklaracije. Imenom Združene delav. strokovne zveze je g. A. Svetek naglašal, da zahteva težavni položaj delavstva v rudniških revirjih in v kovinski stroki najstrožje delavske discipline. Delavska zbornica se mora v prvi vrsti baviti z vprašanjem brezposelnosti.

Imenom Zveze narodnih delavskih organizacij je g. Rudolf Juvan pozdravil volitve v Delavsko zbornico, ker so dale delavstvu zakonito izvoljene zastopnike. Vso pozornost bo treba sedaj posvetiti novelizaciji zakona o zaščiti delavcev in njegovemu izvajanju ter ureditvi delavnega razmerja služkinj. Zahtevati bo treba: konsumentsko zbornico in zakon proti izkoriščanju s strani kartelov, zakon o zaščiti materinstva, davčne reforme, ublažitev davčnih bremen delavcev in nameščencev, izvedbo agrarne reforme s posebnim ozirom na baje tarje in delavce, zakon o enakosti Delavske zbornice z drugimi zbornicami, zakon o po speševanju ljudske izobrazbe, o šolah za bolne otroke, novelizacijo zakona o privatnih zavarovalnicah in zakona o trgovskih pomočnikih ter realizacijo rudarskega zakona po modernih socialnih načelih. Vso pažnjo bo treba posvetiti uvedbi starostnega, invalidskega in posmrtnega zavarovanja ter vprašanju zakonite zaščite domačih delavcev. Zelo važno je dalje vprašanje zavarovanja železničarjev in njihovih rodbin.

Zastopnik krščanskih socialcev g. Tersek glavi je pozdravil izvajanje predgovornika in naglašal, da mora biti delo delegatov, ne glede na njihovo politično pripadnost pozitivno. Zastopnik opozicije strokovnih organizacij g. Milnar je prečital imenom svojih pristavev izjavo, v kateri dela SSJ odgovorijo za reakcionarni volilni red, vendar pa se člani te skupine pridružujejo Zvezi združenih delavskih organizacij.

Sledile so volitve novega upravnega odbora zbornice. Dr. Bohinjec je predlagal volitve po čistem proporciju, v čemer ga je podpiral tudi dr. Milavec, vendar se je večina odločila za D' Hontov sistem. Odreje no je bilo pomensko glasovanje in se je odločilo za dr. Bohinjeve predlog 28. za Čelenski predlog pa 32 članov zbornice. Za volitve v upravni odbor so bile postavljene tri kandidatne liste: Dr. Anton Milavec kot nosilec liste krščanskih socialcev, Rado Čelenski za socialisti, Rudolf Juvan za Narodno delavsko zvezo. Oddanih je bi-

lo 60 glasov, in sicer: Za listo Čelenski 32, Juvan 11, dr. Milavec 17 glasov. Izvoljenih je bilo 7 socialistov, in sicer: Čelenski, Sedej, Cobal, Makuc, Vospernig, Golmajer in Svetek, trije krščanski socialci, dr. Milavec, Silvester in Gajšek ter dva zastopnika narodnih delavskih organizacij Rudolf Juvan in Valentin Urbančič. — Za nosilce list v nadzorni odbor so bili predlagani od svojih klubov: Orehek, Oslak in dr. Bohinjec. Izvoljeni so bili Oslak, Leskovec in Orehek, za namestnike pa Pevec, Hirsil in Zumer. V komisijo za izpremembo in dopolnitev pravil in poslovnik so bili soglasno izvoljeni Miro Pevec, Rado Čelenski, Alojz zijej Sedej, Ivan Gajšek in dr. Josip Bohinjec.

Delegati so nato sklepali o odškodnini delegatov v smislu čl. 18 pravilnika. Na eni prejšnjih sej začasnega upravnega sveta je bila sklenjena sledeča odškodnina: 60 Din sejnina, 60 Din dnevnic, 40 Din prenočišče, vožnja v II. razredu in faktična izguba na zaslušku. Sklep je bil korigiran v toliko, da se bo izplačevala vožnja III. razreda. Nato je bila seja ob 12.30 prekinjena in se je nadaljevala ob 14.30.

Kot prva točka dnevnega reda je prišla na popoldanski seji na vrsto volitev tajnika. Na predlog dr. Bohinje je bil soglasno imenovan za tajnika g. Filip Urtnik. Delavska zbornica je izrekla obžalovanje, da vlada na sejo ni poslala svojega zastopnika. Predlog delegatinje Ajdiškove o osnovanju Dečjih domov je bil soglasno sprejet. Istotako predlog delegata Makuca z dodatkom dr. Bohinje o podpori naši delegaciji za potovanje v Rusijo ter samostojni predlog dr. Bohinje o priznanju enakosti Delavske zbornice z drugimi zbornicami. Imenom privatnih nameščencev je izjavil delegat Valentin Urbančič, da so privatni nameščenci v vseh oziirih na strani delavstva.

Plenarna seja skupščine Delavske zbornice za Slovenijo je zavzela h krizi v trebovskih premogokopnih revirjih soglasno stališče:

Skupščina daje izraza svojim globokim simpatijam do rudarjev in zasebnih nameščencev TPD, ki so jih vrgle brezobzirno izvršene redukcije v bedo, pomanjkanje, glad in obup.

Skupščina ne more zamolčati, da so na pravile na njo vsteli, da misli ministerij na komisija za preiskovanje krize v trebovskih revirjih zapustiti Slovenijo, ne da bi si ogledala na licu mesta položaj, v katerem žive reducirani rudarji in nameščenci, skrajno mučen vtis.

Skupščina ne more biti prepričana, da je mogla dobiti komisija v tako kratkem času objektivno sliko o gospodarski in socialni krizi v Trbovljah.

Zlasti smatra skupščina, da bi morala postaviti komisija ves svoj vpliv, da pride v najvažnejšem vprašanju izseljevanju rudarjev in dotacije za tako izseljevanje in za druge najnujnejše podpore potrebnih fondov do konkretnih sklepov.

Skupščina dalje ponovno poudarja, da je treba takojšnje uzakonitve od Glavne bratovske skladišnice za Slovenijo predlaganih sprememb k pravilniku bratovske skladišnice. Če to ni takoj mogoče, naj se s takojšnjim posebnim ministerijalnim odlokom, izdanim na podlagi tozadevnega pooblastila Narodne skupščine, oni člani pravilnika bratovskih skladišč, glasom katerih pomenja prekinitev dela izgubo članskih pravic takoj razveljavijo.

Sport

Otvoritev pomladanske prvenstvene sezone

V nedeljo so se pričele pomladanske prvenstvene tekme sezone 1925/26. S tem se je tudi zopet pričel boj in lov za točke. Pri žalibog ne vzbujajo domače tekme mnogo interesa, razven ako si stopijo nasproti najmočnejši klubi. Moči tekmujočih klubov so pač premalo izenačene, vsled česar so po večini izidi že vnaprej znani. Žalibog širša sportna publika misli, da prvenstvene tekme ne nudijo zanimivih in spetih borb. Ob tej priliki moramo poudarjati, da sedanji sistem prvenstvenih tekmovalni ni ravno pripraven za to, da bi postal zanimanje občinstva. Za naše razmere je sistem delitve in tekmovalja klubov razredih veliko bolj na mestu, kakor pa deljenje tekmovalja po okrožjih, ker je število moči tekmujočih klubov vendar preveliko. Napram mnenju, da je sedanji sistem potreben radi tega, da se da tudi slabšim klubom prilika igrati z vodilnimi moštvami, moramo poudarjati, da je ta prilika pač dana pri pokalnih tekmah. Radi tega pa bi vzpostavitev enotnega prvenstva razreda za vse Slovenijo bila zelo umestna. Tekmovalje naših najboljših moštev med seboj bi privedlo preje do izenačenja, konkurenca bi bila ostrejša in s tem se dvignil tudi naš nogomet. Samo na ta način bi se dobil pravi pregled stanja našega nogometnega sporta in bi bila tudi dobiti pravila bolj pravična. Menimo, da bi finančno vprašanje ne bi delalo prevelikih težav, vendar pa se glede tega ne moremo točno izraziti, ker nam niso na voljo potrebni podatki.

V Ljubljani vreme našim sportnikom ni bilo baš naklonjeno. Ravno za časa iger je padel s snegom pomešan dež, ki je igranje primorja, kjer so se nedeljske tekme odigrale, razmehčal ter pokril z mnogobrojnimi mlakužami, osobito pred goli. Valed tega tudi tekme niso nudile kvalitativno dobrega sporta. Poset občinstva je bil minilen. Od treh izrečanih tekem sta se vršili samo dve, in sicer Slovan : Jadran in Primorje : Slavija. Hermes ni nastopil proti Iliriji. Izid tekme Jadran : Slovan pomešan majhno presenečenje. Razmerje moči med dvema moštvoma ni baš tako veliko, vendar se je v ožjem na večjo tehnično in taktično rutino Jadrana pričakovala tudi njegova zmaga. Glede tekme Primorje : Slavija pa je bilo na dnevnem redu le vprašanje višine rezultata. V nastopnem rezultatu in kratak potek iger:

Slovan : Jadran 6 : 2 (2 : 1)

Zmago, ki si jo je izvojeval Slovan nad mladim Jadrantom, je docela realna in v polni meri zaslužena. Slovan je v tej tekmi odigral eno svojih najboljših iger in tudi okoliščina, da je Jadran igral s 5 rezervami in zelo tekmo z 10 možmi, ne more izpodbiti dejstva o njegovem precejšnjem napredku. S tega vidika je tudi umljiva njegova zelo dobra pozicija v prvenstveni tabeli. Moštvo je napravilo prav dober vtis. V tehničnem vidiku sicer še zaostaja za Jadrantom, vendar je upoštevajo vredne nasprotne. Najbolj del moštva je bila napadalna vrsta, ki je zopet pokazala veliko sigurnost v streljanju in ni v tem odrekla kot že čisto. Sicer pa je tudi v polju pokazala precej zmisla za kombinacijo. Dobro je delovala tudi krilaska vrsta pod vodstvom Volkarja in oba bratila.

V moštvo Jadrana, ki je nastopil z 10 ljudmi, so poleg tega manjkali še Martinak, Jamnik, Strickberger, Bončina in diskvalificirani Perko. To je brezdvomno vplivalo na to, da se moštvo ni moglo strniti v svojo zmerno borbena celoto ter je tako zatajilo V svoji znani formi je igrala le obramba. Pečnik in vratar Vidmar sta dala vsi iz sebe, da rešita svoje moštvo večjega poraza. Rake se je v okrnjeni napadalni vrsti same brezuspešno trudil.

V prvem polčasu je bila igra otvorenja. Prvi gol za Slovana doseže Kern v 10. minuti, nakar Rake izenači. Nekaj pred polčasom vodi zopet Slovan po Marchiottiju. Takojo po pavzi izenači Kern za Jadrana, nakar pa nadvlada Slovan ter je ves čas v stalni premoči. Spont in Vrtačnik zvišata score na 4 : 2. V 20. minuti izključi sodnik Lundera (Slovan) in takoj nato tudi srednje krilca Jadrana Kerna radi precrkanja. Slovan do konca zabije še dva gola. Strelca sta Spunt in Marchiotti. Zadovoljivo je šel tekmo g. Mužina.

Primorje : Slavija 12 : 0 (3 : 0)

Primorje, ki je igralo brez Uršiča, je v zelo tekmo bolj z lahke strani ter se ni preveč potrudilo. Posebno ležerno je igralo v prvem polčasu, kar je Slavija tudi izrabila ter nudila precejšen odpor. Šele v drugem polčasu Primorjaši postanejo boljše ter zabijejo kar devet golov. Igralo se je vseh 90 minut na polovico Slavije tako, da vratarju Primorja ni bilo treba braniti niti enega strela. Mlakuže pred golom so se za Slavijo izkazale zelo koristne. Marsikatera Ermanova mlaka bomba je na ta način splavala vratarju Slavije naravnost v roke. Scortali so Erman 5, Glavič 5, Camernik in Zemljak po 1 gol. Sedil je objektivno g. Deržaj, ki je v kazenskem prostoru Slavije.

Ilirija : Hermes 3 : 0. Hermes ni nastopil ter so tekma računa kot izgubljena.

Prvenstvene tekme rezerv: Igrišče Ilirije: Jadran : Slovan 6 : 3. Rezerve Ilirije in Hermesa pa niso nastopile.

Prvenstvena tabela kaže po nedeljskih tekmah sledeče lice: 1. Ilirija (točk 14, goli 51 : 3), 2. Jadran (10, 28 : 13), 3. Slovan (10, 25 : 24), 4. Primorje (8, 44 : 11), 5. Her-

mes 4, 14 : 27), 6. Svoboda (2, 3 : 44), 7. Slavija (0, 2 : 45).

L. S. S. K. Maribor : Svoboda 10 : 3

Prva prvenstvena tekma v Mariboru med ISSK Maribor in Svobodo se je vršila na precej razmočenem terenu, vsled česar se ni mogla razviti lepa igra. Maribor je predvedel dosti koristno igrati, le proti koncu je nekoliko popustil. V njegovem moštvu sta se zlasti odlikovala srednji krilec Marušig, ki je predvsem vzorno podpiral napadalno vrsto, in desno krilo Hreščak. Slaba je bila desna zveza. Nepotrebna pa sta bila dva fouda v kazenskem prostoru, ki sta prinesla Svobodi dva uspeha. Maribor je bil v stalni premoči in temu odgovarja tudi rezultat. V napadu je pokazal nekaj pravih lepih akcij. Zlasti Hreščakovi goli so bili do seženi v lepem stilu.

Svoboda ni mogla nuditi Mariboru dovoljnega odpora, vendar pa se je tudi to pot borila zelo pošteno. Vse svoje goli je dosegla iz enajstmetrovk. Za Maribor so scortali Hreščak 3, Vodeb 3, Škrabar 3, Torina 1, za Svobodo Oman.

Merkur (Maribor) : Mura 11 : 1 (4 : 1)
Prvenstvena tekma odigrana v Murski Soboti.

Ostale nedeljske tekme

ZAGREB: V nedeljo se je otvorila kakor pri nas v Ljubljani tudi v Zagrebu pomladanska prvenstvena sezona. Iznenadenje je bilo in jih tudi ni bilo. V vseh tekmah so zmagali favoriti, a od nekaterih se ni pričakovalo, da bodo zmagali s tako visokim scoreom. Najbolj je iznenadila visoka zmaga Gradjanskega nad Concordijo z 9 : 2. Pri tem je treba še pripomniti, da je Gradjanski zabil en avtogol. Značilna je tudi velika zmaga Haška nad Zeleničarji z 9 : 0. Najlepšo zmago pa je dosegla Atena, ki je premagala Unitas s 13 : 1. V nastopnem posamezni izidi:

Gradjanski : Concordija 9 : 2 (5 : 1). Gradjanski, ki je igral zelo lepo, se je do bro revanširal za svoj jesenski poraz. Concordija je predvedla tako slabo igrati, da bi bil upravičen še večji poraz. Res je, da njena postava ni bila baš najboljša, vendar pa so zatajili tudi njeni najboljši igralci, predvsem Dabić v голу, branilca Vrbanić in Pažur; najslabši del moštva je bila krilaska vrsta Perenić, Hamerer, Kos. Tudi napad je odpovedal.

Gradjanski je imel dober dan ter je bil redno v premoči. Omeniti bi bilo treba obe krili Gillerja in Szarazsa, predvsem pa vodjo napada, Perško, ki je iznenadil s svojo odlično igro. Scortali so za Gradjanskega Pasinek 3 (1 iz 11 m), Perška in Szarazs po 2, Giller in Pavlečević po 1, za Concordijo Pavelić in Remec (avtogol).
Hašk : Zeleničarji 9 : 0 (1 : 0). Rezultat sam kaže, kakšna je bila igra. V prvem polčasu so se Zeleničarji žilavo borili, toda v drugem polčasu jih je dobra taktika Haška docela premagala. Hašk je igral v II. polčasu pravo ekshibicijsko igrati. Najboljši v Haškovem moštvu, ki je zastreljal eno enajstmetrovko, je bil srednji krilec Kolibaš. Dobra je bila tudi leva stran napada Cindrić-Jeren. Friedrich v голу je dajal eno enajstmetrovko. Scortali so za Hašk Cindrić 3, Vinek in Babić po 2, Križ in Jeren po 1.

Croatia : Sparta 2 : 0 (1 : 0), Derby : Makabi 3 : 0 (2 : 0), Tipografija : Viktorija 2 : 1, Ilirija : Zmaj 3 : 2, Uskok : Slavija 2 : 2, Slaven : Croatia P. 4 : 0, Sava : Poštanski 5 : 0, Atena : Unitas 13 : 1, Zagreb : Olimpija 1 : 1, Grič : Borongaj 4 : 0.
BEOGRAD: Jugoslavija : Bačka 4 : 2 (2 : 0). Po sobotni zmagi Jugoslavijine rezerve o kateri smo že poročali, se je pričakovala večja zmaga domačinov. Prvo moštvo je igralo mnogo slabše kot njegova rezerva. Njegova igra je bila visoka in raztrgana in je Bačka diktirala tempo. Šele zadnjih 20 minut se je Jugoslavija nekoliko izboljšala ter v srednje dobri igri izvojevala zmago, ki je bila dotlej zelo dvomljiva. Celo moštvo izvenzmi Sekulića je bilo slabo. Sodeč po zadnjih igrah državne prvega je zelo dvomljivo, ali si bo mogel priboriti prvenstvo BLP. Bačka je napravila dober vtis. Zlasti se je odlikovala obramba, predvsem Kujundžić. Scortali so za Jugoslavijo Sekulić 2, Petković in Luburić po 1, za Bačko Marekić in Slezak po 1.

OSIJEK: Prvenstveni tekmi: Slavija : Hajduk 2 : 2 (1 : 0), Gradjanski : Sloga 3 : 1 (2 : 1).

SARAJEVO: Hajduk : Sašk 9 : 0 (5 : 0). Prijateljska tekma.

PRAGA: Sparta : Slovan (Dunaj) 4 : 1 (2 : 0), Slavija : DFC 5 : 3 (3 : 1), Vrbovice : Liben 2 : 0, Viktorija Žižkov : Čechie Karlin 3 : 1, Kladno : Čechie VIII. 4 : 0, ČAFK : Meteor 4 : 3, Slavoj Žižkov : Union Žižkov 2 : 1.

DUNAJ: Amateure : Admira 7 : 3 (4 : 1) WAC : Rapid 3 : 1 (1 : 0), Vienna : Wacker 5 : 4 (2 : 2), Sportklub : Florid-dorf 4 : 3 (3 : 2). — II. neamaterska liga: BAC : Gersthof 8 : 0 (4 : 0), International : Sturm 07 8 : 2 (3 : 0), Weisses Elf : Vorwärts 06 4 : 2 (1 : 0). — I. amaterski razred: Wieden : Donaufeld 2 : 2 (1 : 1). — Prijateljske tekme: Hertha : Simmering 2 : 2 (0 : 0), Rudolf-hügel : Lehrterverg. 15 : 1 (7 : 1), WAF : Donau 2 : 0 (2 : 0).

BRATISLAVA: F. C. Bratislava : Moravska Slavia (Brno) 7 : 1 (3 : 0).

Nov odbor Koturškega Saveza SHS. Nedeljska glavna skupščina Koturškega Saveza, ki se je vršila v Zagrebu, je bila zelo burna. Skupščina Saveza je srečno re-

šila mnoga sporna vprašanja in je upati, da bo Savez pod novo upravo deloval uspešneje. V novo upravo so bili izvoljeni: Predsednik Živko Cvijić, I. podpredsednik Franjo Lončar, II. podpredsednik Ivan Zalokar (Ljubljana), I. tajnik Mario Rieger, II. tajnik Ivan Kamatnik, blagajnik Ivan Bogović, vodja Vladimir Weiller, namestnik vodje Adolf Bar (Ljubljana), odborniki: Zlof, Fröbe, Pintarić, Horvat, Vajda (oba Belovar), Lazar (Varaždin), Živić, Bračić (oba Maribor); namestniki Šterk, Brumat in Skok (oba Ljubljana).

S. K. Ilirija. (Nogometna sekcija.) Training za I. skupino tekoči teden v torek in četrtek ob 18.30 v jahalnici ter v soboto ob 16.30 na igrišču. Za II. skupino v torek ob 17. uri in v soboto ob 16.30 na igrišču. V nedeljo igrata dve moštvu prvenstveno tekmo s Slovanom. — Načelnik.

Danes : sloviti

Gunnar Tolnäs

v briljantni veseloligi „Njeno milo veličanstvo“

Kino „Dvor“.

Svarilo naročnikom razglednic!

Franc Rajaković, bivši naš potnik in fotograf, je bil odpuščen iz naše službe dne 7. septembra 1925. Ker pa omenjeni sprejema goljufivim potom še naprej za nas naročila in prodaja nam ukradene razglednice, svarimo p. t. občinstvo pred vsako kupčijo z njim za naš zavod ter odklanjamo vsako odgovornost. Omenjenega naj se pusti aretirati. Naši potniki imajo pravomočne legitimacije, katere se naj zahtevajo v vpogled.

Maribor, 6. marca 1926.

UMETNIŠKO TISKARSKI ZAVOD „AŽBE“

Zahvala

Zadruga za izvoz laje v St. Juriju ob Juž. žel. se tem potom zahvaljuje p. t. občinstvu, ki je o priliki požara zadrugnega posloja tako požrtvovalno pomagalo pri reševanju akcij. Posebna zahvala pa trški kakor tudi okolški požarni bramb, ki je bila vestno in požrtvovalno na delu in le v veliki meri pripomožla, da se je rešilo, kar je bilo mogoče. Zahvala tudi tukanjskemu orožništvu pod poveljstvom g. Janžekovića.

Klobuk brezplačno

dobi 10. dama ako kupi novega vsake v mod. salonu E. Djukanović, Ljubljana, Sv. Petra c. 27 (pog. hot. in Trafik). Brezplačno klobuk so dobile: I. Amalia Ankon, Sava; 2. T. Grošelj, Poljanska c.

Prodaj

1401 a

osebni auto „Horch“

6 sedežni, 9/24 HP, moderna torpeda karoserija, model 1920, električna luč. Ogleda se lahko vsak čas v Františkanski ulici 4 na dvoiščju. Ist. tam se izve cena.

1446 a

Ferdinand Anžiček

odvetniški koncipijent

v nedeljo, dne 7. aprila po kratki bolezni umrl, v 73. letu starosti. Pogreb draga pokojnika se vrši v torek ob pol 16. uri iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 8. marca 1926.

Žaluječ ostali.

Renomirana jugoslovanska trgovka

vezenin in pletenin

1443 a

isto

dobro zastopnika za vpeljanega Slovenijo. Ponudbe pod „Slovenien“ Interklam A. G., Zagreb, Strassmayerova br. 6.

V papirni stroki

(prodaji na drobno) usposobljeni osebni se proži prilika, da prevzame dobrodošlo že nad dve leti delujočo papirnico v mestu Tivat (Boka Kotorska) kot sedežu jugoslovanske mornarice z približno civilnim in vojaškim prebivalstvom od 10.000 duš. Proda se proti gotovini na podlagi dnevnih cen. Potrebna gotovina od 100 do 200 tisoč Din. Odda se tudi na obroke proti dobrem jamstvu vendar proti večji akontaciji. Papirnica se oddaja le zaradi oddaljene nemogočnosti osebne kontrole od strani lastnika. Gmotno dobro stoječe in v stroki sposobne osebe naj se zgledajo pod šifro: „Papirnica v Tivatu, Ljubljana, pošni predal 166“.

MARKO PAVLIN

čevljarški mojster

PAVLA VERBINC-HUDECKOVA

poročena 1445 a

LJUBLJANA, 8. MARCA 1926

Spreten in agilen

zastopnik

ki potuje po Sloveniji z avtomobilom sprejme zastopstvo solidnih trgovcev in industrij. Ponudbe pod „Zastopstvo“ na oglasni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova 21.

Zahvala.

Spodaj podpisani se tem potom najsrčneje zahvaljujem g. dr. Kumerju zdravniku v Hrastniku, kateri je že dvakrat rešil mojo ženo težke bolezni in ravno tako mene dolgotrajnega bolehanja na vnetju slepiča, za kar se mu najsrčneje zahvaljujem.

Hrastnik, dne 6. marca 1926.

1440 a Alojz Bartolo.

Sigurna eksistenca

Na prodaj je modern urejena 1441

stolarna

z modernimi stroji za obdelavanje lesa, skoro nova, z električnim pogonom v zvezi z dobrodošlo trgovino pohištva in tapetarstva v dobrem kraju brez konkurence. Eventuelno se proda samo stolarna. Naslov se polizve v upravi Jutra.

OSEBNI AUTO

Type Steyer

4 sedeži, 23 H.P. malo rabljen se proda. Reflektanti naj pošljejo pismen. ponudbe na upravo Jutra pod šifro „Osebni auto 25“.

KROVSTVO

Franc Fujan

Ljubljana

Galjeviča št. 19

(pri dolenskem kolo-doru), izvršuje vsakovrstna nova krovstva de a s škrliljem, škalo, opeko itd. Sprejema popravila raznih starih streh. Zaloge a zbestnega škrlila.

Sirar.

Posestnik večjega imetja v notranosti Srbije blizu Beograda, poleg glavne proge, želi organizirati moderno in karno in sirarno. Na svojem posestvu ima vsa potrebna poslopja in brano za najmanj 50 krav. Potrebne pa solanega, poštenega in spretnega sirarja s prakso za organizacijo in delo. Sirar bi imel poleg plače in stanovanja korist od izdelkov in živine. Sami resne ponudbe je prejeti na: ALOHA COMPANY, Beograd, Kolarjeva 7. pod št. 170 s opisom, starosti, o dotedanjem delu v katerem so specializirani: kakšno prakso imajo, kolika je rodbina in kje se nahaja.

„Jutrov“ roman LUCIFER

kateriga skoziškos za eta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletljivi oči začetka do konca, ki prinašajo navdušenje: u čitatelju z interesantnim razmotavanjem vsak hip nresnecenja, ki mu se sredi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel iz se. dobiva pri upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali n oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za svoje domače knjižnice. **30lj zabavati vas ne more nobena knjiga!** ezna stane Din 55 Trostrana po Din 45

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 8. marca 1926

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzina v m	Oblatnost 0-10	Vrsta padavine
opazovanja							od 08:30 zjutraj v mm do 7 ura
Ljubljana (dvolet.)	7.	768,3	0,4	93	SW 0,5	10	meglono dež, sneg 2,2
	8.	769,9	0,1	92	N 0,5	10	
	14.	769,9	4,8	75	NE 0,5	6	
	21.	770,6	3,4	81	S 1	1	
Zagreb	8.	764,0	1,0	92	N 3	10	sneg, dež 0,1
Beograd	8.	765,7	0,0	96	W 3	10	meglja dež 3,0
Sarajevo	8.	765,5	2,0	78	N 0,5	15	sneg dež 0,1
Skoplje	8.	762,9	4,0	64	NW 3	0	
Građanovnik	7.						
Praga	7.						

Solnce vzhaja ob 6:27, zahaja ob 17:56, luna vzhaja ob 2:02, zahaja ob 11:22

Dunajska vremenska napoved za torek: Spremenljivo, najbrže malo toplejši vreme.

